

PRIKKELEND PRESENT

Twintig jaar POR in de Roosendaalse politiek (1982-2002)

PORGAAN

6/7

REDAKTIE

EDER KWARTAAL STOPPEN MENSEN VAN
ET POR, het Progressief Overleg
rosendaal, DIT KRANTJE BIJ U IN
E BUS, GRATIS.
CH ZIJN ER VOORLOPIG NO
RKIEZINGEN.
AROM DAN TOCH TELKENS WE
RGAAN ? HOE ZIT DAT NU ?

POR vindt, dat de inwoners v
sendaal en Nispen ook buiten
iezingstijd geïnformeerd moe
en over zaken, die grote groe

PORGAAN

Op 28 juni werd het woonwagenvanplan
goedgekeurd door de Roosendaalse
gemeenteraad. De fractie Rampart,
VVD en het POR stemden tegen.
De bewoners van Groenendaal, die
vanaf de publieke tribune de dis-
kussies hadden gevolgd, verlieten
onthutst de raadszaal....
bezoekers...

PORGAAN is de informatiekrant van het POR:
het Progressief Overleg Roosendaal
In het POR werken samen: CPN, PSP, PPR en
ongebondenen.
DUBBELNUMMER
tweede jaargang, zomer 1984
oplage: 20.000 eks.

WE DACHTEN DAT WIJ
EEN ABONNEMENT
HADDEN

tovert hij allerlei informatie tevoorschijn: wat beloofde de
wethouder aan het POR eind vorig jaar over de aanleg van
dat fietspad; wanneer heeft het POR voor het eerst
gevraagd om betere huisvesting van die openbare school;
welke moties hebben we de afgelopen periode ingediend
voor de verbetering van de situatie van iedereen met een
minimum-inkomen... Een hele steun voor de raadsleden.
Jaren pleitte het Progressief Overleg Roosendaal voor een
goede werksituatie voor politieke partijen. We hadden weer
als eerste en enige een pand in de binnenstad. Iedereen
kon er terecht met vragen en problemen. Weer zo'n POR-
initiatief dat navolging kreeg. Tegenwoordig zitten alle
partijen in het fractiehuis op de Bloemenmarkt. U vindt er
ook onze fractie-assistent.

En wie zal dat betalen...?

Hoe we dat allemaal betalen? Eenvoudig. Alle raadsleden
ontvangen een zeer aardige vergoeding voor hun
de gemeente...

paden. "Politiek" is zo, nieuwe manieren vinden om het
leven van iedereen, in elke wijk weer een stukje sociale,
milieubewuster, prettiger te maken.
Het POR durft daarbij voorop te lopen en heeft het lief om
hard voor zijn standpunten uit te komen. Niet bang zijn
niet alleen over idealen, maar komt in actie. Niet bang zijn
voor de toekomst, want die heb je zelf in de hand.
Er zijn POR-leden van 16 tot 85 jaar. Politiek gaat niet over
leeftijd. Je bent zo oud als je je voelt. POR-leden durven
jong te zijn, steeds met nieuwe ideeën te komen.

Bent u eigenwijs genoeg voor
het POR?

Vul dan vandaag even de bon in. Stop 'm dadelijk nog in
de brievenbus. Vergeet de postzegel niet. De
ontvang...

Wat je zegt Ben je zelf!

POR

PORGAAN

INFORMATIEKRANT VAN HET PROGRESSIEF OVERLEG ROOSEDAAL

29

september 1991

u moet de
groenen
van links
hebben!

Roosendaal mee in de vaart der volkeren Met je auto een hamburger halen

Duizend auto's per dag extra
op en af de afritten van afslag
... op de A 58.

• De afvalberg is nog niet
groot genoeg. Dankzij
McDonalds worden we
straks overblijft met dage-
lijks honderden wegwerp-
bekertjes, wegwerpbekjes,
wegwerpbestekjes, wegwerp-
dijzen en wegwerpdorsten.
Roosendaalse milieupoli-
tici 1991.

Voorwoord	5
Raadsperiode 1982 - 1986	6
Raadsperiode 1986 - 1990	14
Raadsperiode 1990 - 1994	22
Raadsperiode 1994 - 1996	30
Raadsperiode 1996 - 2002	38
Roosendaal over het POR	46

omdat visie belangrijker is dan macht

*'n goede raad
stem* **PORTO**
PROGRESSIEF OVERLEG ROOSENDAAL

mag 't een zeteltje meer zijn? **PORTO**
PROGRESSIEF OVERLEG ROOSENDAAL

'Idealen zijn als sterren. Ze lijken onbereikbaar maar ze wijzen ons de weg.' Deze tekst uit het verkiezingsprogramma 1994-1998 van het Progressief Overleg Roosendaal (POR) vat samen waar dit boek Prikkelend Present over gaat. Over twintig jaar POR in de Roosendaalse politiek met slechts één drijfveer: overtuigd van de noodzaak om het milieu, de natuur te beschermen, onze omgeving leefbaar te houden en veiligheid te bieden aan alles wat kwetsbaar is. Die koers werd in 1982 ingezet met één raadszetel en er werd nooit van afgeweken. Het is een vastberadenheid die politiek ongekend was in Roosendaal, waar achterkamertjespolitiek elk ander geluid kon neutraliseren. En dat gebeurde dan ook bij de vleet.

Het POR liet zich niet ontmoedigen en schudde het roomse, rimpelloze politieke bed stevig op. Porren, heette dat. Dat gebeurde soms brutaal, soms ludiek, soms stekelig maar altijd serieus. En dat hebben ze geweten in de raadszaal en daarbuiten.

Roosendaal 'beloonde' het POR uiteindelijk met drie zetels in de gemeenteraad. Meer is het tot op de dag van vandaag niet geworden, maar alle goede dingen bestaan in drieën. De (politieke) betekenis van het POR is stevig geweest. Niet in aantallen moties van POR die aangenomen werden door de raad, dat was lastig met het gevierde monisme, maar wel in het kneden van een lokale samenleving om na te denken over later, wanneer nieuwe generaties over de Oude Markt en in Visdonk lopen. We spreken dan over de zo broodnodige respectvolle omgang met het milieu, met de natuur en over het vraagtekens zetten, of stoptekens, bij de economische groei. Mag het een onsje minder? Of zoals oud-burgemeester Michel Marijnen het terugkijkend verwoordt: 'Op thema's als het milieu en het sociale domein heeft het POR Roosendaal politiek geweten gegeven'.

Prikkelend Present is een reis door twintig jaar Roosendaals politiek verleden, van binnenuit beschreven, die tegelijkertijd een hedendaagse tocht is. Om een voorbeeld te noemen. Begin jaren negentig van de vorige eeuw pleitte het POR al voor diftar, een vorm van afvalscheiding die goed milieuedrag belooft en dat nu pas, in 2014, is ingevoerd. Hoezo zijn idealen onbereikbaar? Hoe het POR de sterren van de hemel plukte, daarover gaat dit boek.

**'Idealen zijn als
sterren. Ze lijken
onbereikbaar maar ze
wijzen ons de weg'**

Raadsperiode 1982-1986

Eén zetel om te porren

In 1981 besluiten de plaatselijke afdelingen van de PPR, CPN en PSP en een grote groep niet partijgebonden personen om deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen die een jaar later gehouden worden. Zij doen mee onder de naam Progressief Overleg Roosendaal (POR) en behalen één raadszetel. Dat is even wennen voor de gemeenteraad. 'We waren ander volk.'

'Het POR wil de buitenparlementaire aktie in de gemeenteraad laten doorklinken om zo duidelijk te maken waar de linkse beweging in Roosendaal voor staat.' Met die inleidende woorden uit het verkiezingsprogramma 1982-1986 presenteert het Progressief Overleg Roosendaal (POR) zich in 1982 officieel aan de inwoners van Roosendaal. Het POR bestaat uit de plaatselijke afdelingen van de politieke partijen CPN, PPR, PSP en een grote groep niet partijgebonden personen, de zogenoemde 'ongebondenen' die ongeveer driekwart van het POR vormen. 'Een samenwerkingsverband van mensen die het tijd vinden dat er een nieuw geluid klinkt in de gemeenteraad van Roosendaal, een progressief geluid.' Om de ingeslapen gemeentepolitiek een stevige por te geven, aldus de

gemeenteraadsverkiezingen die op 2 juni 1982 plaatsvinden.

Bijna een jaar eerder, op 26 augustus 1981, is het eerste oprichtingsgesprek in Hotel Merks. De SP is ook bij de besprekingen, maar eist meteen dat op de gezamenlijke lijst de eerste man of vrouw uit de SP komt. 'De SP is daar volgens Hugo Polderman het beste toe bekwaam, omdat ze 't meeste aktie voert in Roosendaal,' is te lezen in de notulen. De anderen horen de eis met verbazing aan. 'Het gaat toch niet zozeer om de man of vrouw in de raad, maar veeleer om het gezamenlijke programma,' verwoordt Henk Kuijpers van de PPR de gevoelens. Al laat de SP erna de eis even los, het kwaad en onderling wantrouwen is gezaaid. Het komt niet meer goed. 'Exit SP,' staat droog genoteerd in het verslag van de tweede bijeenkomst op 1 oktober. Op deze vergadering scharen de overige partijen zich achter de progressieve samenwerking zonder SP. Ook is er een

naam voor 'het beestje' gevonden: Progressief Overleg Roosendaal (POR). Op basis van de Tweede Kamerverkiezingen zou de combinatie in Roosendaal kunnen rekenen op minstens een en misschien twee raadszetels.

Het POR gaat aan de slag. De afzonderlijke partijen schrijven 'praatpapieren' om te komen tot een verkiezingsprogramma. Er wordt een profiel opgesteld voor de lijsttrekker. Bij voorkeur een vrouw, die binding heeft met de actiewereld, die weet wat er leeft en die goed van de tongriem is gesneden (de humoristische toon mag niet ontbreken). Er komt ook een steunfractie. Die is nodig om de raadsfractie te adviseren en voor te bereiden op de raadsvergaderingen. Bestuurslid en persman John Verpaalen: 'Want een raadslid kan niet overal verstand van hebben. Hij of zij moet geadviseerd kunnen worden door specialisten.' De vier deelnemende groeperingen hebben ieder drie afgevaardigden met verschillend specialisme in de

'81

1

2

3

4

5

6

7

8 Oprichtingsvergadering in hotel Merks

9

nieuwe partij, die in D66 en de PvdA onvoldoende links heil ziet. Daarom besluiten de linkse splinters gezamenlijk deel te nemen aan de

10

11

12

'Herberg' Vredeshof

66 Het POR vergadert vanaf de oprichting steeds op een andere locatie. Niet iedereen wil het POR herbergen. Uiteindelijk vindt het POR in juni 1982 onderdak bij Jo en Jac Valkenburg in hun café Vredeshof in de Burgerhoutsestraat. Dat blijft de vergaderplek van het POR. 'Die gastvrijheid van Jo en Jac werd, zeker in onze begintijd, door conservatieve Roosendalers niet gewaardeerd', aldus bestuurslid John Verpaalen.

steunfractie. In de steunfractie zitten dus twaalf mensen die als 'algemeen bestuur' van het POR alle belangrijke beslissingen nemen. Het is de bedoeling dat de steunfractie elke vierde maandag van de maand bijeenkomt.

Op 4 februari 1982 is de lijsttrekker bekend: Agaath van Zon, 54 jaar, moeder van vijf kinderen, en geen lid van een politieke partij. Zij is actief betrokken bij het vrouwenwerk en vooral het vrouwencafé in Roosendaal en de vredesbeweging (Vrouwen voor Vrede). Ze is de eerste vrouw die bovenaan een lijst staat bij de

De POR-ploeg 1982 Voor: Mieke Scheffers, Margreet Buisman, Addi Buijs, John Verpaalen, Henk Kuijpers, Peter Vredenburg. Achter: Tim de Jonge, Peter van der Linden, Jos van Bakkum, Rinus van Gastel, Frank Kramer, Chris Meesters, Peter van den Ouden, Agaath van Zon, Toon Huisman, Bert Matthijssen, Ludo Alberts, Gerard van Zon, Carina Geerdink.

Nieujaarsreceptie 'verstoord' 1

2

Protest tegen parade commando's 3

4

5

Eén raadszetel 6

7

8

POR blijft zitten tijdens raadsgebod 9

10

11

Motie wereldwinkelkoffie gemeente 12

'82

Raadsperiode 1982-1986

gemeenteraadsverkiezingen in Roosendaal. John Verpaalen komt op de tweede plaats, Bert Matthijssen is derde en Ludo Alberts vierde.

Het POR- verkiezingsprogramma bevat hoofdstukken over huisvesting, welzijn, werkgelegenheid, milieu en volksgezondheid, energie, ruimtelijke ordening, onderwijs, emancipatie, vrede en veiligheid en financiën. Ook wordt in een aparte inleiding de visie van het POR op mens en maatschappij uit de doeken gedaan, onder de kop 'Wat valt er te porren?'

De partij vindt dat de politiek moet aansluiten bij de mensen. 'Pas dan zal ze echt democratisch zijn. In alles zullen de mensen moeten kunnen meepraten, meedoen,

meebeslissen. Het POR is daarmee allereerst een aktiepartij, die het wil opnemen voor mensen die door de gevestigde structuren in de verdrukking komen.'

'We moeten de zeggenschap krijgen over onze voeding, onze gezondheid, ons onderwijs, onze woonomgeving. Het streven moet gericht zijn op een ekonomie, waarbij allen betrokken zijn. Zo'n ekonomie, gedecentraliseerd en kleinschalig (naar menselijke maat) zal gebaseerd zijn op een ekologisch verantwoord productie zonder verspilling en zonder uitbuiting van anderen.'

'De politiek is van de mensen afgenomen en ingekapseld in ontogankelijke struktuurtjes. Politiek is steeds meer een zaak geworden van ambtenaren en politici. Geen wonder,

'Toen ik in de raad kwam, werd ik voor communist uitgemaakt. Maar het leuke was: ik zag er niet uit als een communist'

dat de belangstelling voor politiek belangrijke zaken bij de mensen nog steeds een dalende lijn vertoont.'

In dagblad De Stem (28 november 1981) licht John Verpaalen het toe. 'We willen op die plaatsen zijn waar mensen in de verdrukking komen, waar behoefte is aan onze poli-

'83

1 Eerste alternatieve nieuwjaarsreceptie

2 PORgaan 1 verschijnt

3 POR-rapport onkruidbestrijding

4

5

6

7

8

9

10 grote kernwapendemonstratie Den Haag

11

12 POR stemt tegen gemeentebegroting

PORganen liggen in het huis van bestuurlid John Verpaalen klaar om verspreid te worden.

Het huidige welzijnswerk is het product van de naoorlogse verzorgingsstaat. Omdat een door rechtse krachten overheerste staat het kapitalisme beschermt, kunnen de maatschappelijke problemen waarop het welzijnswerk zich richt, niet doeltreffend worden aangepakt.

Het POR vindt, dat het welzijnswerk (direkt) moet werken aan de (individuele) problematiek van mensen en zich daarnaast moet richten op de maatschappelijke oorzaken van sociale problemen (politiseren). Verandering daarin kan alleen door politieke strijd tot stand komen. Het welzijnswerk moet erop gericht zijn, dat mensen zich bewust worden van de maatschappelijke oorsprong van hun

problemen en leren hoe zij voor hun rechten en belangen kunnen opkomen.

Demokratisering van de welzijnsinstellingen is daartoe noodzakelijk. Welzijnswerk moet gezien worden als een basisvoorziening, net als onderwijs en gezondheidszorg waarop iedereen recht heeft. Dan wordt decentralisatie een goede zaak, waardoor het beter mogelijk is welzijnswerk op buurten en wijken te richten. Deze decentralisering zal hand in hand moeten gaan met democratisering zodat de bewoners reeds reeks zeggenschap krijgen over hun welzijnsvoorzieningen.

(uit: verkiezingsprogramma 1982-1986)

tieke ondersteuning. De partijen in de gemeenteraad hebben een enorme afstand tot de mensen, vandaar ook dat je zo vaak hoort: als ze eenmaal gekozen zijn hoor je er niets meer van, en: ze doen toch wat ze willen. Die fout willen wij als het POR proberen te voorkomen.' En: 'Het gaat niet direct om bestuurlijke macht. Het gaat er om dat een democratie beter functioneert naarmate er potige oppositie komt.'

Met deze idealen gaat het POR in juni de verkiezingen in. De partij krijgt 965 stemmen (4,3%). Dat is ruim voldoende voor een zetel in de raad. Vlak na de uitslag komt op 23 juni de steunfractie voor het eerst bijeen in café Vredeshof. Agaath van Zon wordt op 7 septem-

ber geïnstalleerd als raadslid. Het college bestaat uit CDA, PvdA en VVD. De fractie gaat meteen over tot actie. De gemeenteraad begint haar vergaderingen met een gebed, waarbij iedereen gaat staan. Van Zon blijft zitten en bidt niet. 'Dat gebed vind ik onzin, kerk en staat dienen gescheiden te zijn. 'De actie-toon is gezet. Van Zon: 'Toen ik in de raad kwam, werd ik voor communist uitgemaakt. Niet rechtstreeks, maar op die manier werd er over het POR gepraat. We waren ander volk. Maar het leuke was: ik zag er niet uit als een communiste, als een extreem linkse hippie. Ik was 54 jaar, getrouwd, moeder, werkte bij de PTT. Ik was te netjes. Het gaf een ander, vriendelijker gezicht aan 'die

'Het gaat er om dat een democratie beter functioneert naarmate er potige oppositie komt'

communisten'. Dat heeft uiteindelijk wel in het voordeel van het POR gewerkt.'

Niet veel later, in januari 1983, verrast het POR de lokale politiek opnieuw door met het PORgaan te komen, een eigen kwartaalblad, gedrukt op kringlooppapier. De oplage van 20.000 exemplaren wordt door vrijwilligers huis aan huis bezorgd. De PTT geeft de partij de looproutes van haar postbodes om de verspreiding zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. In het eerste nummer wordt uitgelegd waarom de krant er is. 'Het POR vindt dat de mensen niet alleen in de verkiezingstijd iets moeten horen van de partijen. Democratie is immers meer dan eens in de vier jaar een hokje rood kleuren. In onze verkiezingsfolder van ruim een half jaar geleden schreven we: 'POR-zetels zullen geen 'gezapigheidzetels' zijn – ze zullen worden gebruikt om het geluid van de basis te laten doorklinken in de raad. En buiten de raad zal die politiek naar de mensen toe vertaald gaan worden.' Welnu, dit PORgaan is een eerlijke poging om deze belofte aan onze kiezers waar te maken.'

Het blad wordt al snel als een belangrijk strijdmiddel gezien om de mensen te informeren over wat er allemaal in Roosendaal beslist wordt in de gemeenteraad en welke gevolgen dit heeft. 'De onafhankelijkheid van de plaatselijke (katholieke) pers wordt er immers door vergroot. In het PORgaan kunnen we dieper ingaan op de visie die wij de mensen te bieden hebben. Het is ook een middel om mensen zelf aan het woord te laten over hun problemen, hun aktie of hun mening. Bovendien kunnen we andere partijen ontmaskeren, daar waar ze kiezersbedrog plegen, vals spelen of profiteren van gemeenschapsgeld.'

In het blad wordt collega-partijen de maat genomen. John Verpaalen: 'Zeker in het begin zagen we ons als de enige goede partij, de rest deugde niet.' Het CDA krijgt er in het eerste nummer meteen van langs, in een stuk onder de kop: 'Wat verstaat het CDA onder christelijke solidariteit?' Het artikel was ingegeven doordat het CDA tegen een motie van POR stemde om voor de raadsleden en alle ambtenaren voortaan wereldwinkelkoffie te schenken. Vanaf PORgaan 4 wordt het zelfs een heuse rubriek, Vieze Politiek, met een wc-rol als illustratie.

'In het begin zagen we ons als de enige goede partij, de rest deugde niet'

Ook organiseert POR op 4 januari 1983 zijn eerste alternatieve nieuwjaarsreceptie, na de formele gemeentelijke bijeenkomst van een jaar eerder uit protest op ludieke wijze verstoord te hebben. Het is een verzet tegen de 'handenvol gemeenschapsgeld' kostende officiële receptie in een tijd waarin voor tal van belangrijker zaken geen geld meer blijkt te zijn. De POR-receptie brengt juist geld op voor een goed doel. De 120 bezoekers brengen 100 gulden bij elkaar voor de wereldwinkel en 275 gulden voor NOVIB.

Agaath van Zon opent haar eerste Algemene Beschouwingen in 1982 met een welkomstwoord dat dicht bij de mensen staat. 'Mijnheer de voorzitter, leden van het college, mede-raadsleden en (niet op de laatste plaats) beste mensen op de publieke tribune.' De lengte van de POR- beschouwingen en reacties valt op. Daar zit niet iedereen op te wachten in de gemeenteraad, blijkt bij de Algemene Beschouwingen een jaar later. Van Zon: 'Er is ons gevraagd, onszelf beperkingen op te leggen bij het uiten van onze beschouwingen. Ik wil onderstrepen, dat we een serieuze poging daartoe hebben ondernomen, maar dat een oppositiegroepering als het POR natuurlijk meer woorden nodig heeft dan bijvoorbeeld een CDA of VVD, die het huidige beleid immers in hoofdlijnen ondersteunen. Bovendien: wij willen niet alleen met kritiek komen, maar ook aangeven

66 Een progressief energiebeleid dient in de eerste plaats gericht te zijn op energiebesparing en veiligheid. Die besparing zal gepaard moeten gaan met een mentaliteitsverandering bij iedereen.

De huidige energiebronnen zijn uitputtelijk en duur. Besparing is dus ook mogelijk door gebruik te maken van onuitputtelijke energiebronnen als wind, zon en aardwarmte.

Verder is het nodig progressieve tarieven in te voeren, minder energie-gebruik wordt beloond met een lager tarief.

(uit: verkiezingsprogramma 1982-1986)

hoe het anders zou moeten en kunnen. Wij zijn niet alleen aan onszelf, maar ook aan onze leden en aan onze kiezers verplicht om dat serieus aan te pakken en helaas kan dat niet op twee A-4-tjes.'

Van Zon: 'In het begin leefde in de raad de antipathie voor het POR sterk. We knaagden natuurlijk aan het overzichtelijke overwegend katholieke raadsleven. Het CDA had het vooral voor het zeggen. Met de VVD konden we het vaak redelijk vinden, bijvoorbeeld op het gebied van openbaar onderwijs. Die draaiden tenminste niet alle kanten op zoals het CDA en de PvdA. We stelden veel schriftelijke raadvragen, via blauwe briefjes. Dat er zo veel vragen werden gesteld was eigenlijk ongekennd in de raad.

Het was een geïsoleerde positie die we hadden in de raad, zeker in het

begin. Andere partijen steunden ons zelden. We hielden er nu eenmaal meestal een heel andere mening op na. Na de raadsvergadering gingen de raadsleden meestal wat drinken in 't Wapen. Ik niet, ik ging naar huis. Ik wilde mijn raadswerk gescheiden houden, ik hoefde die mensen niet ook nog eens in het café te zien.'

Van Zon heeft het druk genoeg. 'Het was vooral veel vergaderen en bij mensen langsaan. We werden regelmatig gevraagd op bijeenkomsten, of we gingen zelf. We wilden weten wat er leefde onder de burgers.' De partij laat zich in deze raadsperiode op vele gebieden horen en zien. Zo plaatst het POR vraagtekens bij 'prestigeprojecten' als het Markt-Vlietkanaal, de nieuwe schouwburg, de nieuwe bibliotheek annex woningen aan de Markt en 'het praatpaleis dat stadskantoor heet'. Waarom in plaats van die dure projecten geen opbouwwerker voor de binnenstad, vraagt POR zich af.

De partij komt met een alternatief plan voor de schouwburg, een goedkopere 'vernieuwbouw'. En met een boekje over de onkruidbestrijding in de gemeente, over de achtergronden en milieunadelige effecten. 'Roosendaal zit met onkruidbestrijding op de verkeerde weg,' concludeert Agaath van Zon. Het leidt tot een initiatiefvoorstel van POR om het gebruik van giftige stoffen bij de onkruidbestrijding te staken, ook omdat er voldoende alternatieven zijn.

POR stemt in december 1983 tegen de gehele gemeentebegroting. Het kwam nog nooit eerder in de geschiedenis van de Roosendaalse gemeenteraad voor dat een fractie de begroting niet steunde. 'Wij zijn van mening', licht Van Zon haar standpunt toe in het Brabants Nieuwsblad van 16 december, 'dat wie een verwerpelijk en immoreel landelijk bezuinigingsbeleid in het kader van een even verwerpelijke

crisispolitiek klakkeloos uitvoert en doortrekt naar de plaatselijke situatie, dat die zichzelf verlaagt tot marionettenpolitiek en zich zelfs medeplichtig maakt aan dat beleid. Wij weigeren dat.' Het is één van de laatste politieke acties van Agaath van Zon, want in januari 1984 besluit ze met het raadswerk te stoppen. 'Het is te zwaar voor me.' De combinatie van het raadswerk met de zorg voor haar kinderen en haar moeder wier gezondheid te wensen

overlaat is te veel. John Verpaalen, de nummer twee op de lijst, neemt de raadszetel in maart over. Het Vrouwencafé is niet blij met deze mannelijke opvolging.

Verpaalen pleit dat jaar nog (tijdens de Algemene Beschouwingen) voor een absoluut rookverbod in de raadszaal. 'Wij willen aan die plaatselijke luchtvervuiling graag paal en perk stellen,' stelt hij. Het lukt het POR in eerste instantie niet om het voorstel aangenomen te krijgen.

Natuurlijk is er ook veel actie tegen kernenergie, de wapenwedloop, de kruisraketten in Woensdrecht, de apartheid, de opkomst van uiterst rechts. Zo verschijnt in februari 1985

Een 'die-inn' in Woensdrecht. Als protest tegen de komst van de kruisraketten gaan demonstranten voor dood op straat liggen na een fictieve kernaanval.

Raadsperiode 1982-1986

een PORgaan dat voor de nodige opschudding in Roosendaal zorgt. Er staat een nepartikel in dat de bouw van een kerncentrale in Roosendaal aankondigt, compleet met een fotomontage van de centrale op de plek des onheils: 't Zand. Ook is er een fietstocht ('In 't grootste verzet tegen de kruisraket') naar Woensdrecht met een 'die-inn' ter plekke: de paar honderd demonstranten gaan voor dood op straat liggen na het loeien van een sirene. Ondanks het verzet neemt de Nederlandse regering op 1 november 1985 het besluit tot plaatsing van 48 kruisraketten op de vliegbasis Woensdrecht. Als reactie daarop stelt het POR een dag later in een schriftelijke raadspraak voor om in de raadszaal het portret van de koningin te vervangen door

'85

1

2 PORgaan meldt bouw kerncentrale

3

dat van president Reagan van de Verenigde Staten. 'Door het besluit van het kabinet Lubbers is er immers een einde gekomen aan de Nederlandse soevereiniteit.' De vraag haalt zelfs de landelijke pers (de Volkskrant van 5 november).

4

5

6

Wanneer het grondwater in de Kroeven sterk vervuild lijkt, komt er in de zomer van 1985 op verzoek van het POR een extra raadsver-

7

8

9 POR verkoopt eigen solidariteitsbier

10

In de zomer van 1985 komt op uitnodiging en op kosten van het POR een aantal Engelse mijnwerkersgezinnen naar Roosendaal, om hier op adem te komen van de grote mijnstakingen toen Thatcher premier was. Op de foto zijn de Engelse kinderen op een culturele avond in buurthuis De Wieken.

11

12

gadering, die veel buurtbewoners trekt. Maar CDA, PvdA en VVD uiten hun misnoegen over de wijze waarop John Verpaalen de vermoedens over giftige grond in de publiciteit brengt, onder meer via het PORgaan. Met kreten als 'smerige politiek' en 'paniekvoetbal' werd het POR-gedrag unaniem door de collegepartijen veroordeeld.

De POR-werkgroep Vrouwenzaken publiceert in november 1984 een zwartboek over onveilig Roosendaal, waarin vrouwonvriendelijke plekken in Roosendaal in kaart zijn gebracht. Kartrekkers Marella Lute en Corine Quirijnen overhandigen het eerste exemplaar aan commissaris van politie Jan van der Ven. De gemeente neemt al snel de eerste maatregelen om de veiligheid te vergroten.

En in de zomer van 1985 komt op uitnodiging en op kosten van

Milieu en volksgezondheid

Roosendaal moet alles in het werk stellen om te komen tot sluiting van de kerncentrales in Borssele, Dodewaard en Doel.

De mogelijkheid om afval gescheiden op te halen, zoals in sommige plaatsen in Nederland al experimenteel gebeurt, moet in overweging genomen worden. Naast glasbakken denken wij ook aan metaalbakken, papierbakken en een schillenboer, en dergelijke.

De gemeentelijke reinigingsheffing moet worden afgeschaft en vervangen door een heffingssysteem per huisvuilzak.

(uit: verkiezingsprogramma 1982-1986)

het POR een aantal Engelse mijnwerkersgezinnen naar Roosendaal, om hier op adem te komen van de grote mijnstakingen toen Thatcher

“In een stad met 55.000 inwoners hoort een openbare HAVO-VWO school. Het is dan ook nodig te voorkomen dat de twee rooms-katholieke scholengemeenschappen verder kunnen uitbreiden. Eerst dient er een openbare scholengemeenschap te komen, zodat de aanzienlijke groep leerlingen die nu ten onrechte RK-onderwijs volgt een eigen school krijgt.”

Drie vrouwen bij eerste vijf op kieslijst 3

In december 1985 financiert POR de opnames van de debuutelpée van de zanggroep Hei Pasoep.

premier was. Ook manifesteert POR zich als bierbrouwer. In september 1985 brengt de partij een eigen bier op de markt, een unicum voor een politieke partij in Nederland. De 250 kratten worden opgeslagen in de garage van bestuurslid John Tielen en thuis bij POR-lid Hans de Vos. Het bier is niet alleen bedoeld als een ludieke opmaat naar de gemeenteraadsverkiezingen van 1986 maar ook als ‘solidariteitsbier’. De opbrengst zal door POR worden gebruikt voor de financiering van culturele activiteiten. ‘Naast actievoeren en in de raad vertegenwoordigd zijn, is cultuur voor ons ook een manier om onze boodschap voor het voetlicht te brengen en proberen invloed uit te oefenen,’ aldus John Verpaalen.

Zo organiseert POR in Roosendaal concerten van de Antwerpse groep Internationale Nieuwe Scène, die politiek volkstheater maakt, en van De Vieze Gasten met een kunstprogramma tegen fascisme, koude oorlog

en crisispolitiek. Ook is er de Nacht van de Solidariteit met een optreden van de Antwerpse zanggroep Hei Pasoep met Zuid-Afrikaanse strijdlieden tegen de apartheid. In december 1985 financiert POR voor deze zanggroep de opnames van hun debuutelpée.’

Toch leeft in die jaren het idee dat het POR een partij is die vooral overal tegen is. Dat vindt John Verpaalen onzin, hij zet het scheve beeld recht in een interview in het PORgaan 9 (maart 1985). ‘Het POR is vóór een woonlastenbeleid dat de zwakkeren ontziet, vóór een grotere betrokkenheid van bewoners bij stadsvernieuwing en groot onderhoud, vóór een actieve opstelling van de raad in zaken als atoomenergie en atoomwapens. Enzovoort. Met andere woorden: wij maken gewoon andere keuzes dan VVD en CDA. We staan voor een andere politiek. En natuurlijk botst dat dan vaak. Dat is verweven met het feit dat je oppositiepartij bent.

Toch zal iedereen herkennen dat het POR haar standpunten steeds motiveert en nooit ‘zomaar’ tegenstemt. Bovendien dragen we telkens alternatieven aan om te laten zien hoe het volgens ons ook zou kunnen. Ik denk aan onze schouwburgnota, ons zwartboek over seksueel geweld, ons gifspuitrapport.’

Desondanks blijft er nog iets van het imago van tegenpartij aan het POR hangen. In een commentaar van het Brabants Nieuwsblad van 7 maart 1986 is er lof maar ook kritiek op de afgelopen raadsperiode van POR. ‘Het POR (...) is een aanwinst gebleken. Met gedegen werk voerde deze partij consequente oppositie en legde ze in raadvragen vingers op menige wonde. Ook initiatiefvoorstellen en eigen nota’s dwongen respect af. Alleen: het veelvuldig nee-stemmen was lang niet altijd wezenlijk. En menigmaal gingen aangedragen alternatieven mank omdat de financiële vertaling ontbrak.

1
2
3
4
5
6
7
8
9

10

11

12

'86

Raadsperiode 1986-1990

Van conflict naar voorzichtige harmonie

In de tweede raadsperiode zoekt de verdubbelde raadsfractie van het POR naar de meest werkbare politieke houding. Eigenlijk alles wat de fractie voorstelt in de raad wordt van tafel geveegd. Om toch aandacht te krijgen voor de ideeën, schudt de fractie de boel regelmatig op, vaak op ludieke wijze. En de politieke realiteit breekt door: 'Af en toe is het goed om compromissen te sluiten.'

Na de raadsvergadering van 27 maart 1986 is er voor de gemeenteraad en het college van B & W een informeel samenzijn in de benedenzaal van het oude raadhuis. Raadslid John Verpaalen is van de partij. Een bijzondere gebeurtenis voor het POR, blijkt, want in de eerstvolgende bestuursvergadering wordt er bij stilgestaan. 'Het zal sommigen binnen het POR misschien plezier doen te vernemen dat het POR-raadslid daarbij deze

aardig zouden gaan vinden, en dat je dan ingepakt zou kunnen worden zonder dat je het merkt.' Dat hij nu wel gaat, met inhoudelijke argumenten, blijkt een voorzichtige opmaat naar een andere manier van politiek bedrijven in de raadsperiode die komen gaat.

'Af en toe is het goed om compromissen te sluiten'

Het jaar 1986 is het vierde en laatste van POR's eerste raadsperiode. Op 19 maart zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Het verkiezingsprogramma 1986-1989 begint met een terugblik van voorzitter John Tielen, waarin hij stelt dat het POR gemeenteraadswerk beschouwt als één aspect van de politiek, maatschappelijke bewustwording en veranderingsprocessen vinden ook buiten de raadszaal plaats. 'Minstens even belangrijk als 't raadswerk en commissiewerk zijn in de POR-visie: aktie als politiek pres-

siemiddel; kultuur als medium om op een andere wijze dezelfde boodschap uit te dragen; solidariteit met personen of maatschappelijke bewegingen die op een eigen wijze werken aan veranderingsprocessen die ook door het POR worden nagestreefd.' Het milieu is met acht pagina's het uitgebreidste programmaonderdeel van de partij. De overige thema's (algemeen bestuur, volksgezondheid, huisvesting, werkgelegenheid, welzijn, kulturele minderheden, woonwagengebeleid, gehandikapt, emancipatie, onderwijs, ontwikkelingssamenwerking, vrede en veiligheid, politie, kultuur, financiën) krijgen afzonderlijk twee tot drie pagina's.

Het POR veroverd twee raadszetels. John Verpaalen krijgt Henk Kuijpers naast zich, tot dan de secretaris van de partij. Ze zijn verheugd over de zetelwinst. Verpaalen: 'We hebben blijkbaar toch aanhang opgebouwd. We roepen niet alleen nee, we komen ook met alternatieven, we doen ons huiswerk. En we werden eindelijk steeds vaker genoemd in de krant, we kregen publiciteit.'

'86

1

2

3 POR wint een tweede raadszetel

4

keer WEL aanwezig was – met name om met dhr. De Bruijn nog eens een robbertje te vechten over de richtlijnen van de sociale dienst.' Verpaalen wil, net als zijn voorganger Agaath van Zon, nooit met de raadsleden borrelen na een vergadering. Verpaalen: 'Los van dat ik er geen type voor ben en ook te moe na het vergaderen, wilde de POR-fractie distantie houden. Wij tegen de rest. We waren bang dat we de andere raadsleden te

5

6

7

8

9

10 POR komt met een alternatieve begroting

11

12

'Het college heeft waardering voor het vele werk dat het POR aan zijn alternatieve begroting besteed heeft. Maar we kunnen er niets mee aanvragen'

De verdubbelde fractie staat voor een dubbele klus. Naast de Algemene Beschouwingen wordt er ook druk gesleuteld aan een alternatieve begroting. Het komt uiteindelijk neer op een reeks van amendementen op de begroting van het college, dat in deze raads-

periode bestaat uit CDA, VVD en PvdA. Al met al gaat het om ruim 45 wijzigingsvoorstellen. Maar de beschouwingen in november 1986 lopen voor het POR op een teleurstelling uit. De fractie opent haar beschouwingen met opnieuw een opmerking over het gebed dat aan elke raadsvergadering voorafgaat en waar het POR nooit aan meedoet. De partij stelt voor om voor de raadsvergadering enige tijd stilte in acht te nemen zodat raadsleden die dat willen de gelegenheid krijgen voor gebed. Een vergeefs initiatief, en niet het enige. Na de Algemene Beschouwingen wordt in de steunfractie de balans opgemaakt. 'Onze fractie heeft hier een kater aan overgehouden. Er is door het POR heel veel werk besteed aan de alternatieve begroting en aan de Algemene Beschouwingen, terwijl B&W, noch

de andere partijen serieus op aangedragen suggesties ingegaan zijn.' De fractie overweegt om de derde dag van de Algemene Beschouwingen te boycotten. Op aandringen van onder andere bestuursleden wordt besloten om toch te gaan omdat een demonstratief wegblijven 'door onze kiezers negatief uitgelegd zou kunnen worden, terwijl bij eventuele moties niet meegestemd zou kunnen worden. John Verpaalen zucht nog wel: 'In de hoop dat het lijden niet te lang zal hoeven duren.'

Wat was er gebeurd? Wethouder De Jong had tijdens de tweede raadszitting over de Algemene Beschouwingen de alternatieve begroting kort en krachtig afgeserveerd. 'Het college heeft waardering voor het vele werk dat het POR eraan besteed heeft. Maar we kunnen er niets mee aanvragen.'

De POR-kandidaten in 1986. Voor v.l.n.r.: Marcel Doggen, John Verpaalen, George Suijkerbuijk. Midden: John Tielen, Peter van der Linden, Addy Bakx, Hans de Vos, Marella Lute, Sjoerd van der Veen, Loes Zegveld, Addi Buijs. Achter: Rinus van Gastel, Pieter Bruijstens, Marij Haans, Mieke Scheffers, Agaath van Zon, Henk Kuijpers, Marianne Bastiaanse, Margreet Buisman.

Niet alleen het POR, maar ook de fracties Rampaart, het Roosendaals Belang en zelfs coalitiepartij VVD zijn flink ontstemd over deze college-beantwoording.

Henk Kuijpers: 'Het was teleurstellend dat we op deze manier afgeserveerd werden. Natuurlijk, we waren realistisch genoeg om te weten dat we niets wezenlijks zouden bereiken met onze standpunten. We waren reëel over onze politieke positie, die hadden we voldoende ervaren in de eerste raadsperiode. Onze opvattingen lagen te ver af van wat gebruikelijk was. Het meeste van wat we voorstelden in de raad werd van tafel geveegd. Toch wilden we laten zien, onder meer via de alternatieve begroting, dat het ook anders kon, dat er andere keuzes gemaakt

konden worden.' Een andere manier waarop het POR aandacht vraagt voor haar ideeën is het uithalen van ludieke politieke stuntjes. 'Doordat wij op deze manier politieke streken uithaalden, kwam je in de krant. De pers deed er veel toe, toen,' aldus Kuijpers.

'Onze opvattingen lagen te ver af van wat gebruikelijk was'

Zo gebeurt het dat John Verpaalen en Henk Kuijpers op 26 februari 1987, voorafgaand aan de raadsvergadering, verkleed zijn als het Amerikaanse echtpaar Lumpenberg dat in Roosendaal is komen wonen in verband met

de plaatsing van de kruisraketten in Woensdrecht. Eerder had in het PORgaan al een fictief interview met het echtpaar bestaan. Die publicatie gaf toen politieke verontwaardiging. 'Om deze 'deels hypokriete, deels overdreven reacties te pareren heeft de POR-fractie besloten om een kleine stunt uit te halen'. Het verklede tweetal staat, kwistig met sigaren strooiend, de leden van de gemeenteraad op te wachten tussen de gewelven van het oude Raadhuis. De actie van het POR wordt opnieuw niet door iedereen gewaardeerd. Schudden burgemeester Schneider en wethouder De Jong de Amerikanen de hand, de wethouders De Bruijn en De Leeuw lopen met een grote boog om de Lumpenbergs heen. Ook CDA-fractieleidster Conny Kerkhof-Mos die eerder felle kritiek uitte op de wijze waarop het POR in het PORgaan het Amerikaanse echtpaar ten tonele voerde, keurde het echtpaar geen blik waardig, meldt het Brabants Nieuwsblad van 27 februari. De ludieke stunt is een protest tegen de kernwapens. John Verpaalen: 'Kernbewapening was een zwaar onderwerp geworden, we wilden wat meer luchtigheid in de discussie brengen.' Het ludiek politiek bedrijven is met de komst van Henk Kuijpers een blijvertje. 'Hij is wat frivoler dan ik,' zegt John Verpaalen. Tijdens de algemene beschouwingen in 1989 deelt het POR boemerangs uit aan het college en de raad, met het opschrijft 'wat je goed weggooit ... komt beter terug!' (naar aanleiding van een motie over chemisch afval).

'87

1

2 POR-fractie verkleedt als Amerikaans echtpaar

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Het echtpaar Lumpenberg (John Verpaalen en Henk Kuijpers) in het oude Raadhuis.

Vrede en veiligheid

66 Het groeien van de stad moet ter discussie worden gesteld. Voorlopig gaan we ervan uit, dat met het plan Tolberg het laatste grote uitbreidingsplan van de gemeente wordt gerealiseerd.

De woonfunctie van de stad Roosendaal moet ook in de toekomst gewaarborgd blijven. (...) De woonfunctie van de binnenstad moet worden beschermd door gerichte maatregelen die verdere verpaupering en aftakeling tegengaan. Grote warenhuizen e.d. moeten uit het stadscentrum geweerd worden zodat de kleine winkels een eerlijke kans krijgen. De mogelijkheden om van de Molenstraat een voetgangerszone te maken, moeten worden overwogen, uiteraard in overleg met de winkeliers ter plaatse. Oude gevels moeten worden opgeknapt. Het autovrij maken van sommige stadsgedeelten ligt in het verlengde van deze opzet.

Als het gaat om uitbreiding van de bestaande parkeeraccommodatie voor auto's verplaatst men de problemen en zijn parkeergarages voor ons onaanvaardbaar. Milieuvriendelijk verkeer (fietsers, voetgangers) verdient een voorkeursbehandeling in Roosendaal en met name in het centrum.

(uit: verkiezingsprogramma 1986-1989)

De partij besluit zich in deze tweede raadsperiode in ieder geval milder op te stellen. Op de ledenvergadering van 15 maart 1988, in café Vredeshof, brengt John Verpaalen verslag uit van

de wat gematigder koers van de raadsfractie, onder het motto "Van konfliktmodel naar een voorzichtig harmoniemodel". 'De fractie blijft kritisch, gaat geen dingen uit de weg en blijft behoorlijk aanvalend. Maar af en toe is het goed om compromissen te sluiten. (...) In plaats van 'we waren altijd al tegen' dus accepteren dat er een meerderheidsbesluit is en maken wat er van te maken valt. Verder zijn we wat luchtiger, vooral Henk (denk aan Wally Lumpenberg en de bezoeken aan het Wapen van Roosendaal). Gevolg is wel dat er een stuk wantrouwen is verdwenen. De VVD benadert ons en POR-voorstellen worden eindelijk wat vaker serieus genomen, zij het dan vooral rond zaken in de marge (zo wordt de onkruidschrobmachine in Roosendaal getest en komt er een demonstratie voor raadsleden, hoe freon veilig kan worden verwijderd uit koelkasten).

Het gelijk achteraf, waarbij andere partijen met de eer gaan strijken, zien we vaker. Denk aan de gedifferentieerde parkeertarieven, subsidiëring kinderopvang, behoefte onderzoek openbaar onderwijs, randgroepjongerenwerk en de verlaging van de VVV-subsidie. Maar in het algemeen houdt men het POR het liefst overal buiten. Enerzijds door wantrouwen (we zijn kritisch, kennen onze les, hebben duidelijke standpunten, verwerpen de begroting) en anderzijds omdat we dan nog

meer problemen kunnen veroorzaken. Belangrijk in de raad is dat je spel, spelers en spelregels leert kennen. En jezelf! (...) Toch vraag je je weleens af; waar doe ik het eigenlijk voor? Hoe lang houden we dit nog vol?' In de reacties tijdens de vergadering wordt opgemerkt dat het toch een goed teken is dat er allerlei dingen van het POR in Roosendaal beginnen door te dringen. Wel wordt gewaarschuwd om, onder het mom van het harmoniemodel, 'niet verder af te glijden'.

Die waarschuwing galmt na op 8 november 1988 als in de bestuurs-

vergadering de komende Algemene Beschouwingen besproken worden. De fractie wil nu eigenlijk niet tegenstemmen, er is een aantal punten waarop het POR, soms na jaren en meestal zonder dat de naam POR valt, zijn zin krijgt. Bestuurslid Sjoerd van der Veen vindt het niks: 'Het POR stemt altijd tegen de begrotingen en, hoewel de toestand voor de meeste mensen alleen maar verergert, nu opeens niet meer. Dat zal niemand begrijpen.' Het besluit valt

'In het algemeen houdt men het POR het liefst overal buiten'

Raadsperiode 1986-1990

dat het POR ook dit jaar de begroting weer verwerpt.

Tijdens deze Algemene Beschouwingen met voor het eerst een spreektijdbeperking voor elke partij - waarmee de POR-fractie moeilijk uit de voeten kan ('een half uur is ontoereikend voor ons') - maakt het POR publiekelijk voor zichzelf de balans op na bijna zeven jaar gemeenteraad. John Verpaalen: 'En dan raak ik niet echt in jubelstemming. Natuurlijk zijn er veel punten op te noemen die in beweging zijn gekomen, zaken die bereikt zijn, die nu op brede steun kunnen rekenen in de raad terwijl ze een paar jaar geleden nog ondenkbaar leken.' Als voorbeeld noemt hij de positieve actie bij het benoemen van meer vrouwen in gemeente-

lijke dienst. 'Enkele jaren geleden werden onze pleidooien in die richting nog laatdunkend vertaald als positieve discriminatie en van de hand gewezen. Zoals ook de verhoging van en de differentiatie van de parkeertarieven.' En Roosendaal zal zijn openbare HAVO/VWO krijgen, ook zo'n oude POR-wens, en twee openbare basisscholen in Tolberg, gaat Verpaalen verder. 'Op milieugebied zullen begrippen als hergebruik en scheiding aan de bron die wij van meet af aan en bij herhaling in onze pleidooien hebben betrokken steeds meer in daden vertaald gaan worden. Het tempo waarin deze veranderingen zich voltrekken, dat is een heel andere zaak. Blijkbaar moeten veranderingsgezinde fracties vooral over heel veel geduld en een lange adem beschik-

Jo (links) en Sjaak Valkenburg van café Vredeshof tijdens de POR-nieuwjaarsreceptie januari 1988.

Ontwikkelingssamenwerking

66 'Voor het POR speelt dat in een gemeenteraadsprogramma ook een hoofdstuk wordt opgenomen over problemen waar iedereen op de wereld mee te maken heeft. Roosendaal is immers geen eiland, maar onderdeel van een wereld, waarin geweld, armoede, schending van mensenrechten en vervuiling het dagelijkse beeld bepalen.

In Roosendaal worden door bv. Wereldwinkel COSMOS, het IKV, Mill Hill (een recent initiatief 'Roosendaal en de Derde Wereld kwam in oktober 1985 van de grond) veel activiteiten ondernomen op het terrein van mondiale bewustwording. Zij moeten het daarbij zonder gemeentelijke subsidie doen.

Het POR is van mening, dat zeker het goed onderbouwde voorstel van Roosendaal en de Derde Wereld (minimaal een gulden per inwoner per jaar reserveren voor ontwikkelingsamenwerking en dat vier jaar lang) het overwegen waard is.'

(uit: verkiezingsprogramma 1982-1986)

De Dick Hageman Band treedt op (POR-nieuwjaarsreceptie januari 1988).

ken en worden resultaten pas na een lang gistings- en rijpingsproces zichtbaar. En dan zijn er nog zo veel zaken waar kennelijk geen enkele beweging in te krijgen is.'

Dat speelt bijvoorbeeld bij de oprichting van de milieuparkjes, waar afval gescheiden kan worden ingezameld en waar het POR in de gemeenteraad al lang bezig is om dat voor elkaar te krijgen. Het POR trekt, ongeduldig geworden, ten strijde. Kuijpers: 'We zijn een politieke partij, maar ook een actiepartij. Dát is de ideale combinatie om invloed te hebben. Alleen als actiepartij red je het niet, want de gevestigde orde kan je gewoon links laten liggen, zeker als die acties zich afspelen op een klein maatschappelijk terrein. Als je tegelijk ook politiek actief bent,

zet dat meer zoden aan de dijk, je haalt de actie de politieke arena binnen. Dat gebeurde dus toen de gemeente het gescheiden verzamelen van afval steeds maar voor zich uit schoof. Het POR nam toen buiten de raad om initiatief, schreef alle supermarkten aan en kreeg de Super Direct aan de Van Beethovenlaan mee. Binnen een paar weken was alles met bedrijfsleider Pollemans van de Super geregeld. Vergunningen, verzamelcontainers voor plastic, blik, papier, glas, alles.' Op 17 november 1989 ging Roosendaals eerste milieupark aan de Van Beethovenlaan open. Verpaalen verrichtte de opening.

Henk Kuijpers: 'Maar grote feitelijke veranderingen hebben we nooit bereikt. Soms zetten we wel zaken in beweging. Bijvoorbeeld ons continue

verzet tegen de onderhandse aanbestedingen die toen gebruikelijk waren, en de alternatieven waarmee we kwamen. Ons voorstel voor het behoud van de Benedictuswoningen is een goed voorbeeld. De sloopplannen zijn toen onder druk van het bewonerscomité gestopt. De opvatting over die aanbestedingen is in de loop der jaren veranderd, dat het dus ook anders kan. Je zag vaker dat ons kwartje later wel viel, maar dat had ook te maken met de maatschappij die dan wél zo ver was. Wat je wel kunt stellen, is dat wij de tijd vooruit waren.'

Ondanks de geringe invloed, blijft de partij strijden voor haar idealen. 'Stangen', noemt Henk Kuijpers het. Bijvoorbeeld via het veelvuldig stellen van raadsvragen (wat andere partijen veel

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Eerste milieupark geopend 11

12

'89

minder deden). Kuijpers: 'Ook om het college en andere partijen te dwingen zich te verantwoorden, hun standpunten uit te leggen. Het waren voor ons ook weer kansen om onze ideeën naar voren te brengen. We hadden ook niets te verliezen, want we kregen toch nooit iemand achter onze voorstellen. Natuurlijk hadden we dat graag gewild. Maar we gingen er vanuit dat het niet zou gaan gebeuren. Dus schudden we regelmatig de boel maar eens lekker op. Maar wél met inhoudelijke motieven. Alleen maar stangen om het stangen, daar schiet je niets mee op. Dan kruipen men in het harnas.'

'We hebben het met z'n tweetjes, John en ik, uiteindelijk toch voor elkaar gekregen dat het POR als volwaardige politieke partij geaccepteerd werd. Dat komt omdat we uiteindelijk altijd van de inhoud waren, met alternatieven kwamen als we ergens nee tegen zeiden. We lazen alles. We wilden niet voor verrassingen komen te staan. We wilden niet dat ze ons 'pakten' omdat we het niet gelezen hadden.'

Het POR manifesteert zich ook buiten de raadszaal. De fractie gaat met regelmaat naar de mensen toe, de wijken en straten in, langs de huizen, de woonwagens. Soms op uitnodiging, soms op eigen initiatief. Verpaalen: 'Het sterkte onze betogen in de raad. Je komt overtuigender over als je van te voren met betrokkenen

hebt gesproken. Je wist waar je het over had. Dat gaf je wel eens vleugels. Maar we wilden meer. We wilden niet blijven navelstaren op het kleine eilandje Roosendaal. Juist omdat we in de gemeenteraad zo vaak zogenaamde buitengemeentelijke kwesties aansneden, zoals kernenergie en kernwapens, wilden we over de grenzen van Roosendaal en Nispen kijken en samenwerking zoeken met gelijkgezinde groeperingen in West-Brabant en België.' Op initiatief van het POR ontstond zo in 1986 het Progressief Regionaal Overleg (PRO). Gelijkgestemde groeperingen uit Antwerpen, Stabroek, Kapelle, Kalmthout, Essen, Ekeren, Dinteloord, Nieuw-Vossemeer, Etten-Leur, Fijnaart en Bergen op Zoom kwamen eens per kwartaal bij elkaar om ervaringen uit te wisselen over onder meer vredeszaken, gemeentelijke financiën en zorg. Het PRO organiseerde ook de die-inn in Woensdrecht (zie hoofdstuk 1). Tegen 1990 raakte het PRO in een winterslaap. Verpaalen: 'De organisatie kwam grotendeels op onze schouders neer. Op een gegeven moment hadden we daar de tijd niet meer voor. Anderen pakten het stokje helaas niet over.'

Ook wordt in januari 1988 voor de eerste keer de POR-prijs uitgereikt. Dat gebeurt tijdens de alternatieve nieuwjaarsreceptie. De prijs van duizend gulden wordt toegekend aan een persoon of instelling die zich inzet voor zaken

66 'Het zal iedereen duidelijk zijn, dat regering en parlement niet in staat zijn de bewapeningswedloop een halt toe te roepen. Met de kruisraketten op een steenworp afstand is het nu onvermijdelijk geworden dat de gemeente zich bezig gaat houden met de vredesproblematiek. Daarom wil POR het volgende:

- De gemeente moet atoomwapens, konventionele - en chemische - als ook bacteriologische wapens krachtig afwijzen.
- Opslag van al deze wapens op het grondgebied van de gemeente moet men verbieden.
- Vervoer van deze wapens en andere militaire objecten over het grondgebied van de gemeente moeten worden verboden.
- De gemeente moet zoveel mogelijk tegenwerken, dat er militaire oefeningen op haar grondgebied plaatsvinden. De gemeente moet zich tegen deze oefeningen uitspreken en uitbreiding van oefenterreinen voorkomen.
- De gemeente moet het in de openbaarheid treden van militair vertoon binnen de gemeentegrenzen krachtig bestrijden. Bedoeld worden onder meer taptoes, parades, open dagen etc..'

(uit: verkiezingsprogramma 1986-1989)

die ook het POR belangrijk vindt. De stichting 'Roosendaal en de Derde Wereld' is de winnaar met het plan om minimaal een gulden per inwoner per jaar te reserveren voor ontwikkelingsamenwerking

'90

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

en dat vier jaar lang. Ook brengt het POR een elpee en een cd uit van de Antwerpse zanggroep Hei Pasoep, die liederen zong van over de hele wereld, over vrouwenrechten, oorlog en vrede en de strijd tegen fascisme en de apartheid. Het koor had zelf nooit het geld om een plaat te maken. Het POR, enthousiast over de zanggroep, financiert de opnames die gemaakt worden in een studio in Roosendaal. Het koor treedt ook diverse malen op in de stad, op uitnodiging van het POR. John Verpaalen: 'Het initiatief paste in de strijd van het POR tegen de apartheid in Zuid-Afrika. De

volledige opbrengt van de elpee en CD, ruim tienduizend gulden, ging naar het ANC van Nelson Mandela, de grootste bevrijdingsbeweging in Zuid-Afrika.'

De nieuwe verkiezingen zijn op 21 maart 1990. Het POR stelt een lijst met kandidaten samen. In de top vijf staan drie vrouwen en twee mannen: John Verpaalen, Annette Gepkens, Addi Buijs, Sjoerd van der Veen en Addy Bakx. De relatie met de pers loopt nog niet gesmeerd. In de bestuursnotulen van 19 september 1989 wordt gemeld dat de krant De Roosendaler voor de tweede keer

heeft geweigerd om een stukje van het POR op te nemen. 'Na het stukje over de euro-verkiezingen, toen er een ellenlang artikel verscheen over CDA-tante Kerkhof, is nu het POR-artikel over ons program geweigerd. Nota bene na een hele serie van de lijst Rampaart.' Die betaalde niet voor de publiciteit, weet het POR, terwijl de Roosendaler het POR nu juist schrijft dat voor publicatie betaald moet worden. Bestuurslid en kandidaat raadslid Sjoerd van der Veen raadt John Verpaalen aan rustig te blijven als hij De Roosendaler wil gaan bellen voor uitleg. Dat zal hij doen.

Tienduizend gulden voor het ANC van Nelson Mandela. De volledige opbrengst van de elpee en CD van Hei Pasoep wordt uitgereikt aan Godfrey Motsepe, de Europese vertegenwoordiger van het ANC. V.l.n.r. Bie van Assche, vertegenwoordigster van Hei Pasoep (in wit jasje), Godfrey Motsepe, John Verpaalen en Hans de Vos van het POR.

Raadsperiode 1990-1994

Een fractiehuis en een fractie-assistent voor een betere politiek

'90

1 Lijstverbinding met de PvdA

2

3 POR plant bomen in Westrand

4

5

6

7

8

9

10

11 Oprichting GroenLinks

12

Drie zetels in de gemeenteraad! Het POR viert de zetelwinst, maar het feestje eindigt in mineur als halverwege de raadsperiode een van de POR-raadsleden uit de fractie stapt en als eenmansfractie verder gaat. Desondanks voert het POR op eigenzinnige wijze politiek. Het POR betreft als eerste politieke partij in Roosendaal een eigen fractiehuis in de Molenstraat. Zien eten, doet eten, want niet veel later komt er een fractiehuis voor alle politiek partijen.

De campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen in 1990 gaat van start met een boottocht over de Roosendaalse Vliet. Op 18 november 1989 schepen een twintigtal POR-leden in. De enigszins ludieke vaartocht naar Steenbergem wordt natuurlijk niet zomaar gehouden. In het PORgaan 24 lezen we het waarom: 'Om de leden als het ware met de neus op de feiten te drukken.' Want op en rond de Vliet spelen zich immers tal van

actuele zaken af, zoals de gemeentelijke plannen voor een jachthaven, het slibprobleem, de vervuiling van de Molenbeek en de vuilverbranding.' Voorzitter John Tielen schrijft in een terugblik (in het verkiezingsprogramma 1994-1998): 'Ook werd ons duidelijk welke grote natuurlijke en landschappelijke waarden er verloren zouden gaan als hier de hoge snelheidslijn (de TGV) zou komen.'

De verkiezingen leveren het POR uiteindelijk drie raadszetels op, één zetel winst dus. Addi Buijs, Annette Gepkens en John Verpaalen zijn de raadsleden. De derde zetel komt er doordat het POR een lijstverbinding heeft met de PvdA. Het POR ziet de verbinding vooral als een technisch middel om linkse stemmen voor links te behouden. Zowel de SP, de Roosendaalse Lijst Piet Rampaart (RLPR) als de PvdA had het POR voor een lijstverbinding benaderd. De partij gaat met de PvdA in zee omdat deze in de praktijk het dichtste bij het POR staat. Dat blijkt tijdens de ledenvergadering van 16 januari 1990. Er zijn

De POR-ploeg 1990. Voor v.l.n.r.: Addy Bakx, Addi Buijs, Leendert Goedegebuure, John Verpaalen, Ermelinde van de Bouwhuijsen. Midden: Marianne Bastiaanse, Agaath van Zon, Rian van Erp, John Tielen, Geert Knappers, Margreet Buisman, Theo Hoorn, Annette Gepkens, Peter van der Linden. Achter: Rinus van Gastel, Corrie in 't Groen, Henk Kuijpers, Marcel Doggen, Jan Peeters, Michel van Schaik, Arnold Schneiderberg, Kees van de Sande, Evert ter Beek.

meer argumenten. 'We hebben in het verleden stemmen verloren aan de PvdA en de samenstelling van de PvdA-kieslijst toont aan dat die partij een wat andere weg wil inslaan.' Maar er is ook huiver onder de leden. 'Zou je radicale POR-kiezers afschrikken? Het is een risico.'

Op de kaft van het verkiezingsprogramma 1990-1993 staat voor het eerst alleen POR. De drie partijen CPN, PSP, PPR en de ongebonden worden niet meer genoemd. In de inleiding stelt het POR op voorhand dat het blijft weigeren om de hoofdlijnen van beleid die de collegepartijen, zoals gebruikelijk is, aan andere partijen

voor akkoord aanbieden, te onderschrijven. Vier jaar eerder had het POR ook geweigerd, als enige. 'We willen de handen vrij houden. Het POR meent, dat het zich niet voor een periode van vier jaar moet binden aan een akkoord dat de drie grote partijen hebben opgesteld, zonder de oppositie daarbij eigen inbreng te gunnen.'

Voor het eerst nemen nu ook andere (kleine) partijen dit standpunt van het POR over en scharen zich niet (meer) op voorhand achter het collegeprogramma van het nieuwe college. Er zijn meer ideeën van het POR die weerklank vinden, constateert de partij. Zo blijven nu zo'n zes raadsleden in hun stoel zitten tijdens het gebed voor en na de raadsvergadering.

Het POR wil in deze raadsperiode (het college bestaat uit CDA, PvdA en RLPR) het raadswerk professionaliseren. Daarom neemt de partij zelf het initiatief voor een fractiehuis en fractieassistent, om de werkom-

'De gemeenteraad moet professioneler worden om het democratisch gehalte van het gehele gemeentebestuur te verhogen'

standigheden van de fractieleden zo optimaal mogelijk te maken. John Verpaalen: 'Die professionalisering vinden wij belangrijk. Want je moet als raadslid opboksen tegen louter professionals als burgemeester, wethouders en ambtenaren.' Het POR betreft als eerste politieke partij in Roosendaal een eigen fractiehuis in de Molenstraat 74. Het zelf bekostigde kantoor gaat op 1 november 1991 open. Ook komt er een fractie-assistent die de raadsleden werk uit handen moet gaan nemen, zodat de fractie zich vooral kan concentreren op de inhoudelijke kanten van het raadswerk. In een brief aan WVS, die het POR benadert voor de functie, legt het bestuur het nog eens uit. 'Werk in de gemeenteraad zou wat meer professioneel moeten worden aangepakt om het democratisch gehalte van het gehele gemeentebestuur te verhogen. Als je het raadswerk goed wil doen, gaat er veel tijd in zitten. De combinatie van het werk in de gemeenteraad met de dagelijkse bezigheden van de fractieleden leidt soms tot problemen. Vandaar dat de POR-fractie streeft naar taakverlichting voor de

fraktie en op zoek is gegaan naar assistentie.' Het POR benadert WVS omdat 'wij vanuit onze principes graag mensen die wat beperkt zijn in hun mogelijkheden aan betaald werk helpen'. Raymond van Staey, door een ongeluk in de WAO terechtgekomen en actief PvdA-lid, krijgt de baan. Van Staey: 'Agaath van Zon vroeg mij in het sollicitatiegesprek: meneer, gaat dat wel samen: PvdA en POR? Ik vertelde dat ze erop moest vertrouwen dat ik het gescheiden kon houden omdat ik het als werk zag en ik in een andere gemeente voor de PvdA actief was, in Wouw. Ik kreeg het vertrouwen, en ik heb het nooit beschaamd. Toen met de gemeentelijke herindeling in 1997 Wouw bij Roosendaal kwam, heb ik wel mijn PvdA-lidmaatschap opgezegd. Dat kwam te dichtbij. Ik wilde zuiver blijven.'

'91

1

2

3 Verzet tegen TGV

4

5

6

7

8

9 Protest tegen komst McDonalds

10

11 Opening fractiehuis POR

12

Door het initiatief van het POR krijgt ook de rest van politiek Roosendaal blijkbaar de smaak te pakken. Niet veel later wordt het leeggekomen pand Bloemenmarkt 12 geschikt gemaakt als fractiehuis voor alle politiek partijen. Toen kreeg Van Staey, nog altijd de enige fulltime fractie-assistent in politiek

Roosendaal, veel aanloop van andere partijen. 'Die kwamen een praatje maken, waren nieuwsgierig naar de database op trefwoorden die ik had gemaakt van raadstukken en commissiestukken. Dat wilden zij ook wel. Ik kreeg sowieso veel aanloop van burgers, POR-leden, niet POR-leden, die informatie wilden of met problemen zaten. De Roosendalers wisten dat het POR altijd een luisterend oor had.'

Het fractiehuis en de assistent worden door het POR zelf gefinancierd. Dat is mogelijk door de afdrachtregeling die het POR als partij hanteert. De vergoeding die je als raadslid krijgt, vloeit de partijkas in. Elk raadslid conformeert zich vooraf aan deze partijafspraken. Maar die regeling leidt in juni 1993 wél tot het vertrek van POR-raadslid Addi Buijs. 'Als baanloze moeder van drie studerende kinderen had ik het geld toen gewoon nodig. Bij het POR realiseerde men zich niet wat een gezin met drie kinderen kost. Ik hoef toch niet voor het vermogen van het POR te werken, terwijl mijn kinderen een studieschuld opbouwen. Bovendien is dat geld officieel voor de raadsleden die het werk doen en niet voor de partij. Ik had ook een compromis voorgesteld. De huur van het ons eigen fractiehuis was komen te vervallen door het fractiehuis van de gemeente. Ik stelde voor die huur in drieën te splitsen voor de raads-

66 'De beschikbare financiële middelen voor cultuur moeten aan een zo breed mogelijk publiek ten goede komen. Het POR vindt, dat de cultuur zich niet alleen afspeelt in de schouwburg, maar bijvoorbeeld ook in de wijkcentra, die dikwijls veel laagdrempeliger zijn. Schouwburg De Kring heeft niet alleen een plaatselijke, maar ook een regionale functie. Dit laatste komt echter niet of onvoldoende tot uiting als het gaat om de financiering van deze voorziening. Het POR is er dan ook voorstander van kortingen te verlenen aan inwoners van Roosendaal en Nispen die voorstellingen bezoeken.

Ten aanzien van de bibliotheek is een wijkvoorziening in Tolberg nog steeds een vurige POR-wens. De financiële drempels voor de bibliotheek dienen, zeker voor jeugdleden, zo laag mogelijk te blijven. Muziekschool en School voor Expressie dienen eveneens toegankelijk te zijn voor alle groepen uit de samenleving, ook voor mensen met de laagste inkomens. Voor deze voorzieningen en voor de schouwburg bepleit het POR dan ook een kortingsregeling ten gunste van de minima.

Ook de groengebieden tussen de bebouwing (met name in de binnenstad) verdienen aandacht en bescherming. De tuinen van het klooster Mariadal en bij de Paterskerk zouden kunnen worden aangekocht door de gemeente, zodra de gelegenheid zich daartoe voordoet. Zij kunnen dan worden opengesteld voor het publiek met dien verstande dat dit geen aantasting mag betekenen van de rust en het karakter van de betreffende tuinen.'

(uit: verkiezingsprogramma 1990-1993)

Opening fractiehuis, met in het midden wethouder De Bruijn. Rechts van hem, naast de kinderen, Annette Gepkens. De accordeonist is Bernard van Lent.

Fractie-assistent Raymond van Staey.

leden. Het was niet de enige reden. Er speelden ook kleine irritaties een rol, zoals de koppige partij-principes om niet op kosten van de gemeenschap, van de gemeenteraad, aan excursies of een sporadisch etentje deel te nemen. Als we dan toch wilden gaan, betaalden we het zelf. Ik vond dat steeds meer misplaatst.'

Het POR denkt er anders over. Op een speciale algemene ledenvergadering over deze kwestie stelt de partij: 'Die afdracht is het kenmerk van een idealistische partij. De tijd die raadsleden aan hun job besteden wordt door de maandelijkse 300 gulden plus beschikbare faciliteiten voldoende vergoed. Er zijn immers binnen het POR diverse andere vrijwilligers actief, die soms ook veel tijd in het POR steken, zonder dat daar een vergoeding tegenover staat.' Wanneer de ledenvergadering besluit de afdrachtregeling te handhaven, verlaat Addi Buijs de

partij en gaat in de raad verder als eenmansfractie. Het POR is dan terug bij twee zetels, tot grote frustratie en woede van de fractie en partij. Annette Gepkens: 'We moesten daardoor een stapje terugdoen in ons raadswerk. We hebben ons vooral gericht op de door ons gewraakte verzakelijking van het welzijnswerk, op milieu, cultuur, onderwijs en minderheden. Financiën bijvoorbeeld deden we alleen op hoofdlijnen. Je kunt niet alles.' John Verpaalen: 'We richtten ons überhaupt meer op het raadswerk. In die zin werden we een volwassen politieke partij, die serieus genomen werd. We hielden ons minder bezig met het politieke actievoeren en culturele evenementen organiseren.'

Het is in de personele bezetting van de partij sowieso onrustig in deze raadsperiode. In januari 1992 neemt John Tielen afscheid als voorzitter. Hij heeft het te druk met zijn reguliere baan. John Verpaalen

stopt op 1 oktober 1992 om privéredenen met het raadswerk. 'Tien jaar was ook wel lang zat. Je raakt op den duur gewend aan je collega's, je gaat ze te aardig vinden. Daar ben ik altijd huiverig voor geweest. Daarom ging ik ook nooit wat drinken met de raadsleden na afloop van de raad. Ik was bang dat de tijger zijn klauwen kwijtraakte. En dat was toch wat ik wilde: de kritische luis in de pels zijn.' Hij wordt opgevolgd door de nummer vier op de kieslijst, Sjoerd van der Veen. Die stopt na een korte periode en in januari 1993 neemt Kees van de Sande zijn zetel over.

Ondanks de onrust weet het POR het een en ander voor elkaar te krijgen. Zo worden er een aantal POR-moties door de gemeenteraad aangenomen. Over het jongerenbeleidsplan ('jongeren moeten zelf actief bij de samenstelling van het plan betrokken worden'), een manifest tegen discriminatie ('gemeente, instellingen, bedrijven, particulieren kunnen zich uitspreken

Platanen van POR voor de Westrand. Op de accordeon speelt Bernard van Lent.

tegen racisme en diskriminatie'), over het fietsbeleid ('er moet structureel meer geld worden vrijgemaakt binnen het wegenfonds ten gunste van voorzieningen voor de fietsers') en, samen met de RLPR, een motie om voortaan zo weinig mogelijk tropisch hardhout te gebruiken in de gemeente.

Ook maakt in juli 1993 een motie een einde aan het parachutespringen boven de wijk Langdonk. Na

laat regelmatig in de gemeenteraad weten dat het POR vindt dat het lawaai moet stoppen. In 1985 onderstreept hij zijn betoog door tijdens een raadszitting een cassette-recorder in te schakelen met hinderlijk vliegtuiggeronk. In 1989 nog staakten voor een POR-motie de stemmen. 'Bedankt POR voor uw standvastigheid en ook bedankt iedereen die heeft bijgedragen aan het terugbrengen van de weldadige rust en stilte,' reageert mw. Nibbering van de Stichting Luchtvaarthinder Roosendaal in het PORgaan van juli 1993.

Annette Gepkens: 'We werden in deze raadsperiode diplomatieker. Bijvoorbeeld in het formuleren van moties. Niet meer de harde stelligheid van weleer: we willen dit en dat. Nee, we formuleerden het zo dat anderen er in mee zouden kunnen gaan. Nuanceringen aan-

brengen. Eerder waren we niet van de nuance. Zo hebben we bijvoorbeeld het fietsplan erdoor gekregen.' John Verpaalen: 'We werden pragmatischer. Je weet anders dat je nooit iets voor elkaar zult krijgen. Ook dat vind ik horen bij je politieke verantwoordelijkheid. Je moet toch proberen er wat uit te slepen voor je kiezers. Beter een half ei dan een lege dop.'

Maar bij sommige moties laat de uitvoering ervan te wensen over. Zo kwam het POR erachter dat enkele maanden na het aannemen van de motie over het tropisch hardhout langs de Zundertseweg in Roosendaal grote boombakken waren geplaatst van hardhout. In het PORgaan (januari 1991) stelt de fractie: 'Idioot natuurlijk: om enkele Roosendaalse berkjes te kunnen laten groeien wordt er een stukje regenwoud gekapt.' Als het POR er een raadsvraag over stelt antwoordt B & W: 'Wij betreuren het en beloven beterschap.' Maar niet veel later kwam het college met het voorstel om een toekomstige brug in Tolberg toch maar van tropisch hardhout te maken. Dat is toen uiteindelijk mede door raadsvragen van het POR teruggedraaid.

Ook de motie van het fietsplan wacht al anderhalf jaar op uitvoering. In de motie wordt gevraagd om in het bestaande wegenfonds een zodanige verschuiving aan te brengen, dat meer financiële middelen voor milieuvriendelijke

'92

1

2

3

4

5 POR viert tienjarig bestaan

6

7

8

9

10 Raadslid John Verpaalen stopt

11

12

66

‘De bescherming van de natuurlijke omgeving en het tegengaan van verspilling van grondstoffen is een wezenlijke bestaansvoorwaarde voor de mens zelf. Dit is de grondslag voor een progressief milieu- en energiebeleid. Dit beleid richt zich ook tegen de wijze waarop onze economie momenteel werkt.

Deze economie is gebaseerd op een korte-termijn-visie waarbij lucht-, water- en bodemverontreiniging en grondstofverspilling geaccepteerd worden om het huidige economische belang niet te schaden. De problemen die hieruit voortkomen worden zo gepresenteerd aan volgende generaties. Deze kortzichtige politiek vraagt om radicale veranderingen willen we de dreigende totale milieuramp tijdig voorkomen.

Productie en consumptie moeten staan in het teken van duurzaamheid. De wegwerpeconomie wordt dan vervangen door een waarin men zuinig is met energie en grondstoffen. Waar enigszins mogelijk worden alternatieve energiebronnen van zon, wind en water gebruikt.

Sinds enige tijd is bekend, dat geluidhinder grote psychische gevolgen kan hebben, ja zelfs fysieke. Het is dan ook onduidelijk dat de ENPC (parachutistenclub) mag springen op nog geen honderd meter van de bebouwde kom, zodat een hele stadswijk (Langdonk) in het weekend niet rustig en ongestoord in de tuin kan zitten. Het POR is voorstander van het beëindigen van het contract dat thans telkens met een jaar wordt verlengd.’

(uit: verkiezingsprogramma 1990-1993)

verkeerssoorten beschikbaar zouden komen. Dat geld moest worden afgesnoept van voorzieningen voor het autoverkeer. Zo kan de gemeente jaarlijks extra geld vrijmaken voor fietsers en voetgangers door het maken van een duidelijke keuze. Die keuze drukt niet op de begroting. John Verpaalen: ‘Je hebt het gevoel met lege handen te staan. Waar doe je het voor, als de motie gewoon niet wordt uitgevoerd?’

‘Waar doe je het voor, als je motie gewoon niet wordt uitgevoerd?’

Teleurgesteld is hij ook als in 1991 het enige milieupark in Roosendaal, aan de Van Beethovenlaan, dat er was gekomen op initiatief van het POR, door gebrek aan medewerking van de gemeente dicht gaat. Het POR komt er op terug in de Algemene Beschouwingen van dat jaar en hekkelt het gemeentelijk milieubeleid. ‘Wij onderstrepen nogmaals dat het niet van goed beleid getuigt als iedereen evenveel moet betalen, ongeacht hoeveel afval hij of zij aanbiedt. Dit motiveert mensen bepaald niet, om wat bewuster om te gaan met afval.(..) Met name de mogelijkheid om een chip aan te brengen op de container biedt aanknopingspunten voor nieuw beleid.’

Tijdens de Algemene Beschouwingen van 4 november 1990 wees Verpaalen de gemeente ook al op haar voorbeeldfunctie in het milieubeleid. ‘Het overbodig papiergebruik kan ook kritisch onder de loep worden genomen. Zo is de pagina die maandelijks twee maal aan alle raadsleden (en anderen) wordt verstrekt om aan te geven, wat het college verstaat onder a-, b- en c-stukken zo langzamerhand een lachwekkend iets. Hier is sprake van verspilling. Op kleine schaal misschien, maar toch... Dit voorbeeld wekt niet de indruk, dat de gemeente zuinig en efficiënt omspringt met papier. Dus zou het een goede zaak zijn om eens te inventariseren, op welke gebieden de gemeente milieuvriendelijker zou kunnen opereren.’

In diezelfde Beschouwingen wijst hij de politiek op haar plicht naar de burgers toe te gaan, zoals het POR altijd al doet. Verpaalen: ‘De diepbedroevende opkomst bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen moet voor alle partijen een waarschuwing zijn. Wordt het plaatselijk bestuur immers niet geacht het dichtst bij de mensen te staan? Dit laatste betekent volgens het POR dat ‘de politiek’ vaker uit haar ivoren toren moet komen en naar de burgers toe moet gaan.’ Even later haalt hij het thema sociale vernieuwing aan, ‘een half jaar geleden gepresenteerd als één van de pijlers van de hoofdlijnen van beleid van dit college voor

Raadsperiode 1990-1994

de komende vier jaar. Bij sociale vernieuwing is gekozen voor een werkwijze, die gericht is op ideeën-vorming intern op het stadskantoor. Naar de mening van de POR-fractie staat dat volkomen haaks op de manier waarop wij vinden dat sociale vernieuwing vorm moet worden gegeven. Bij de discussie rond de hoofdlijnen van beleid hebben we al aangegeven dat dat in samenspraak met de bevolking moet gebeuren en niet via inspraak achteraf als er een kant-en-klaar plan ligt. Op welke wijze en op welk tijdstip bent u voornemens de bevolking te betrekken bij de planvorming? ' Bij de Algemene Beschouwingen twee jaar later (november 1992) gaat het weer over die ivoren toren waarin de gemeente huist. Gepkens: 'Voor het jeugd- en jongerenbeleid is externe deskundigheid ingehuurd om een beleidskader te ontwikkelen. We betreuren het echter, dat het tot stand is gekomen, zonder dat er rechtstreeks met Roosendaalse jongeren zelf is gesproken(...) En dat terwijl de titel van het rapport

'93

1

2

3

4

5

6 Raadslid Addi Buijs begint eenmansfractie

7 Parachutespringen boven Langdonk stopt

8

'Aandacht voor jeugd' is. Daarbij stellen wij ons toch iets anders voor. Bent u van plan om dit beleidskader op enigerlei wijze te toetsen bij jongeren zelf?'

9

10

11

12

Het POR onderneemt in deze raadsjaren veel actie, stelt veel raadsvragen. Over de Philipsfabriek in Kalsdonk die vervuult, over de stankoverlast van de Red Bandfabriek in de Spoorstraat, over de vuilverbranding die volgens het POR moet sluiten omdat die te vervuilend en te gevaarlijk is voor het milieu, en over de aanleg van de Hoge Snelheidslijn (de TGV). 'Beter openbaar vervoer of ramp?' kopt het PORgaan in maart 1991. Een ramp, vindt het POR. Addi Buijs: 'We waren tegen omdat de twintig minuten tijdswinst op het traject Amsterdam-Parijs niet opwoog tegen de schade aan het landschap. Er moest een nieuw traject worden aangelegd, dat zou niet alleen door mooie landerijen gaan maar ook wegen doorsnijden waardoor veel verkeer zou moeten omrijden. Met alle gevolgen voor het milieu. Natuurlijk waren wij voor openbaar vervoer, maar deze winst was te miniem en de negatieve gevolgen voor ander verkeer en de natuur te groot. Ik was ook mee geweest met de door mijzelf betaalde excursie van de gemeenteraad naar Frankrijk, om daar het TGV-traject te bekijken. Het was niet om aan te zien wat dat voor het landschap betekende. Het sterkte mijn nee.' Ook tegen de komst van McDonalds in 1991 ('Met je auto een hamburger halen') klinken protesten. Die lelijke reclamezuil verpest het uitzicht, er komt wegwerpafval, zwerfvuil, stelt het PORgaan in

Volksgezondheid

66 'In onze gemeente van 60.000 inwoners zijn er veel te weinig vrouwelijke huisartsen. Uitbreiding hiervan alsmede van het aantal vrouwelijke specialisten dient nagestreefd te worden.

De vrouwenhulpverlening is ontstaan vanuit de onvrede die vrouwen hadden met de reguliere zorg.

Het werd vrouwen duidelijk dat veel problemen te maken hebben met de maatschappelijke positie van vrouwen en het hiermee verbonden verwachtingspatroon. Deze inzichten ontbreken meestal bij professionele hulpverleners. Vrouwen namen het heft in handen, en hierdoor ontstonden zelfhulpgroepen en vrouwengezondheidscentra; het zogenaamde autonome circuit.

Langzamerhand worden ook in Roosendaal projecten ontwikkeld, die als doel hebben de autonome vrouwenhulpverlening bereikbaar te maken voor vrouwen. De gemeente dient deze initiatieven zoveel mogelijk te ondersteunen.'

(uit: verkiezingsprogramma 1990-1993)

'Hoe zit het met het platbranden van tropisch regenwoud voor het houden van koeien voor McDonalds?'

september 1991. 'Bovendien vragen we ons af hoe het zit met de hardnekkige verhalen over het platbranden van tropisch regenwoud voor het houden van koeien voor McDonalds.'

Er wordt een nieuwe lijst gemaakt van onveilige plekken voor vrouwen. Hoe staat het nu met de veiligheid na vijf jaar, toen de Vrouwenwerkgroep van het POR het eerste zwartboek over seksueel geweld tegen vrouwen uitbracht? Het POR haakt aan bij een provinciale actie van Konsument en Huishouden om het gebruik van plastic tasje terug te dringen. Het POR laat een canvas boodschappentas bedrukken met het opschrift 'Plastics Overbodig in Roosendaal'. De eerste tassen worden tijdens de Algemene Beschouwingen aangeboden aan burgemeester en wethouders.

Het POR schenkt de wijk Westrand een aantal platanen. John Verpaalen: 'Met deze actie wilden we illustreren dat de Westrand best wat 'groene longen' kan gebruiken, aangezien het op milieugebied de meest geplaagde wijk van Roosendaal is. Denk maar aan de stankoverlast van de suikerfabriek, de vuilverbranding en de slibdrooginstallatie.' Ook op cultureel gebied blijft het POR actief. Op 20 oktober 1991 treedt de Internationale Nieuwe Scène op in De Kring. Het jaar erop wordt het tienjarig bestaan van het POR gevierd in café d'Oude Markt. Ondanks een aantrekkelijk program-

ma valt de opkomst tegen. En in 1993 wordt in de kleine zaal van de schouwburg, in samenwerking met het filmhuis, de film Daens, naar het boek van Louis Paul Boon, vertoond.

Dat het POR in deze raadsperiode als een serieuze politieke partij behandeld wordt, blijkt als Gepkens in de Algemene Beschouwingen van 1993 refereert aan de lengte van de beschouwingen, die eerder altijd tot negatief commentaar leidde. 'Traditiegetrouw besteden we daar veel tijd en energie aan. We realiseren ons, dat we het college en de ambtenaren daarmee ook veel werk bezorgen. En dat zal niet altijd leuk zijn, gezien ook de over het algemeen kritische toon, waarop onze vragen worden gesteld. Verschil van inzicht zal er zeker blijven. Maar dat doet wat ons betreft geen afbreuk aan het respect

en de waardering, die we hebben voor de grote en deskundige inzet door leden van uw college en het ambtenarencorps. Ook het afgelopen jaar was die weer voortreffelijk.'

In november 1990 wordt landelijk GroenLinks opgericht. In het POR is er vanaf die tijd regelmatig discussie over wel of niet aansluiten bij deze landelijke politieke partij, aangezien het POR 'geboren' is uit de plaatselijke voorlopers van deze partij. Uiteindelijk wordt besloten om bij de verkiezingen van 1994 een naamsverbinding met GroenLinks aan te gaan. Voorzitter John Tielen schrijft in het verkiezingsprogramma 1990-1993: 'Dit betekent (nog) niet dat de eigen identiteit van het POR wordt losgelaten. Wel kan deze stap worden gezien als een overgangsfase naar een mogelijke toekomstige (volledige) naamsverandering.'

Raadsperiode 1994-1996

De gemeente is geen eiland

'Is naar aanleiding van de Franse kernproeven bij Mururoa bij de gemeente een boycot van Franse produkten overwogen? We denken aan gemeentelijke recepties (kaas, wijn), Franse automerken en dergelijke?' Fractievoorzitter Annette Gepkens port het college tijdens de Algemene Beschouwingen van 26 oktober 1995. De fractie vindt dat

eiland, heet het eerste hoofdstuk. Met die overstijgende politieke blik keek de partij vanzelfsprekend altijd al naar het milieu. In het Deltaplan (einde 1993), waarin POR/GroenLinks een samenhangend milieubeleid uitzet dat mensen wil stimuleren tot milieubewust gedrag, wordt de gemeente Roosendaal, of ze nou wil of niet, op de wereldkaart gezet. Gepkens: 'Want de verzuring stopt niet bij de Belgische grens, het gat in de ozonlaag sluit zich niet boven Kalsdonk en Tolberg, het mestoverschot is niet verdwenen, als we bij de Boswachtersdreef onze eigen gemeente weer in rijden.'

De partij is, naar eigen zeggen, dan wel mondiaal georiënteerd, in Roosendaal wordt POR/GroenLinks soms louter lokaal beschouwd. Als opmaat naar de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart worden er op 22 en 23 februari 1994 politieke forums gehouden op de middelbare scholengemeenschappen Norbertus en Gertrudis. POR/Groenlinks krijgt geen uitnodiging. Reden: de stellingen die als leidraad voor de forums dienen zijn van landelijke aard, dus niet gericht op plaatselijke politiek, en de partij heeft geen jongeren-

afdeling. POR/Groenlinks mag wel in een kraampje foldermateriaal uitstallen. De partij laat het er niet bij zitten en protesteert door op de twee bijeenkomsten met een pleister op de mond aanwezig te zijn. Aan de schoolpoorten worden vlugschriften uitgedeeld die de actie toelichten.

'Is naar aanleiding van de Franse kernproeven bij Mururoa bij de gemeente een boycot van Franse produkten overwogen?'

Met het programma Genoeg van teveel, gaat de partij de verkiezingen in, voor de eerste keer niet meer als POR maar als POR/GroenLinks. Die verbintenis blijft ook deze raadsperiode een punt van discussie. Voorzitter John Tielen schrijft in de inleiding: 'De leden van het POR hebben gekozen voor een naamsverbinding met GroenLinks om de verwantschap met die partij op veel hoofdpunten te onderstrepen. Voor een algehele naamswijziging achten we de tijd nog niet

'94

1

2 POR geweigerd op scholierendebat

3 Extreem rechts (BPN) wint drie zetels

4 POR uit protest in het zwart bij installatie BPN

5 de gemeente verder moet kijken dan haar eigen grenzen en een actief mondiaal beleid moet voeren.

6 Stelling nemen in internationale misstanden, zoals ernstige schending van mensenrechten en vernietiging van het milieu. De partij opent er zelfs haar verkiezingsprogramma 1994-1998 mee. De gemeente is geen

10 Eerste imPORTant verschijnt

11

12

'Het mestoverschot is niet verdwenen, als we bij de Boswachtersdreef onze eigen gemeente weer in rijden'

rijp.' Twee jaar later is het nog niet zo ver, blijkt op een bestuursvergadering waar opnieuw gewikt en gewogen wordt. 'Alleen POR? Dat is terug naar af. Alleen GroenLinks? In feite zou deze stap betekenen het opheffen van het POR. De naamsbekendheid van POR kan niet worden gemist. Bovendien zijn er verschillen in de programma's.'

Het blijft vooralsnog POR/
GroenLinks, dat in zijn programma

het verbeteren van de kwaliteit van het leefmilieu in al zijn facetten in alle beleid centraal stelt. De partij wil duurzaamheid als leidraad in beleidskeuzes, zet vraagtekens bij het ongeremde groeien van economie en stad, streeft naar sociale rechtvaardigheid en wil een 'open' communicatie tussen burger en gemeente. Als eerste partij in Roosendaal komt POR/GroenLinks met een samenvatting van haar verkiezingsprogramma op geluidscassette. 'Op deze manier kunnen ook blinden en slechtziende medebugers kennis nemen van onze ideeën en opvattingen. Maar ook zij die geen zin hebben om te lezen kunnen hun voordeel doen. De geluidsoptnames zitten plezierig in elkaar met verschillende stemmen, afgewisseld

met mooie muziek,' aldus een bericht in PORgaan.

POR/GroenLinks behaalt opnieuw drie zetels. De derde zetel is dit keer geheel op eigen kracht veroverd en was geen restzetel, zoals vier jaar terug toen er een lijstverbinding was met de PvdA. De nieuw gekozen fractie, Annette Gepkens, Kees van de Sande en Joost Verschuren, houdt er serieus rekening mee dat ze gevraagd kan worden om te regeren. Door de verkiezingsuitslag (winst voor de Roosendaalse Lijst Piet Rampaart (RLPR) en fors verlies voor CDA en PvdA) wordt coalitievorming lastig. Uiteindelijk houdt POR/GroenLinks zelf de boot af. Coalitiedeelname zou alleen maar geleid hebben tot een zwakke positie in het college en een verzwakte positie in de raad. Al met al levert het te weinig op, vindt de partij. CDA, PvdA en VVD vormen uiteindelijk het college. Het verkiezingssucces wordt in de ogen van POR/GroenLinks bedorven door de enorme winst van de extreem rechtse partij Burger Partij Nederland (BPN). In het ledenblad van 22 maart 1994 klinkt ongeloof. 'Een partij die zonder verkiezingsprogramma of campagne zomaar drie zetels wegkaapt. In Roosendaal en Nispen scoorde de BPN landelijk op drie na als beste. Samen met andere partijen staan we nu voor de vraag en de uitdaging, hoe we de problemen te lijf moeten gaan die kennelijk een voedingsbodem

De POR-ploeg 1994. Voor v.l.n.r. : Agaath van Zon, Michel van Schaik, Margreet Buisman, Leendert Goedegebuure, Tonneke Bakkeren. Midden: Thea Bekkers-Smeele, Joost Verschuren, Loek Nussy, Annette Gepkens, Kees van de Sande, Martin van Osch, Nan de Boer, Addy Bakx. Achter: John Tielen, Henk Kuijpers, René Schuurman, Bert Romijn, Cees Stultiëns, Jan Heynekamp, Peter van der Linden, John Verpaalen.

Raadsperiode 1994-1996

vormen voor het stemmen op de BPN.' Annette Gepkens: 'Wij hadden maar zes stemmen meer behaald. Zes stemmen! Dat was demotiverend. POR/GroenLinks, en natuurlijk ook andere partijen, hadden keihard gewerkt voor zijn zetels en de BPN had helemaal niks gedaan. Hoe wrang kan het zijn?' Ze roept dan ook een ieder bij POR/GroenLinks op om op 12 april aanwezig te zijn in zwarte kledij als de nieuwe raad wordt geïnstalleerd. Op initiatief van het POR/GroenLinks komen al snel de fracties bij elkaar om te bespreken hoe om te gaan met deze extreem rechtse partij. 'Er kwam eigenlijk niets concreets uit voort. Ik denk dat we het gewoon niet wisten. Niet dat het uiteindelijk uitmaakte, want de BPN-

fractie kwam nauwelijks opdagen. Als ze er waren, daagden we als POR de Burgerpartij uit, maar samenwerking was uitgesloten.'

De verkiezingen zijn net achter de rug, als er vanuit het Rijk een gemeentelijke herindeling aangekondigd wordt en daardoor de dorpen Wouw, Heerle, Moerstraten en Wouwe Plantage in januari 1997 bij Roosendaal komen. Het betekent dat er over twee jaar, in 1996, een nieuwe gemeenteraad moet komen. POR/GroenLinks wil met het oog op de nieuwe verkiezingen daarom weten wat er speelt in deze dorpen en nodigt, om te beginnen, de heemkundekring De Vierschaer uit. Die houdt in de

De raadszetels van de BPN bleven meestal onbezet.

De harde sector in de gemeente

6 Aanbestedingen

'De manier van aanbesteden, zoals die in onze gemeente gehanteerd wordt, is door POR van meet af aan bekritiseerd. Mede door deze druk is afgestapt van het gebruik om uitsluitend onderhands aan te besteden. Een bepaald percentage van de aanbestedingen geschiedt nu openbaar. Dat aandeel wil POR verhogen. Met een openbare aanbesteding, na een eventuele selectie, zijn volgens ons zowel prijs als kwaliteit gediend. Zeker op langere termijn. In de gemeente zijn er te veel voorbeelden die de gebreken tonen van vroegere onderhandse 'deals' met telkens dezelfde aannemers.'

Parkeergelden

'De inkomsten uit parkeergelden gaan nu volledig terug in het circuit en dienen voor de realisering van nieuwe parkeervoorzieningen (...) POR/GroenLinks is dan ook van mening, dat de parkeergelden voortaan voor een aanzienlijk deel (25 à 50%) ten goede moeten komen aan de algemene middelen. Hierdoor wordt er ruimte geschapen om het milieubeleidsprogramma, dat nog altijd een zwakke financiële onderbouwing heeft, daadwerkelijk uit te voeren. Indien dit leidt tot een verhoging van de parkeertarieven is dit voor POR/GroenLinks aanvaardbaar.'

(uit: verkiezingsprogramma 1994-1998)

zomer van 1995 een presentatie, met onder meer een diavoorstelling. In oktober maakt een POR-clubje een fietstocht over het grondgebied

POR-leden in gesprek met bewoners uit Wouw.

van Wouw, met aansluitend een ontmoeting met dorpsbewoners in het dorps huis De Spil. Ook verschijnt in januari 1996 een speciale Wouw-editie van PORgaan, die ook daar verspreid wordt. POR/GroenLinks maakt zich sterk voor het overeind houden van de dorpsraden in de vijf kerkdorpen, dus inclusief Nispen. Gepkens: 'Dorpsraden zijn een uitstekende manier om recht te doen aan de eigenheid en het zelfbeschikkingsrecht van de bewoners. De raden moeten dan wel echt invloed kunnen uitoefenen.'

In het huis-aan-huisblad De Roosendaler verschijnt op 9 oktober 1994 de eerste impORtant, een halve pagina advertentie van POR/GroenLinks. Vanaf nu zal deze telkens tien dagen na de gemeenteraadsvergadering verschijnen. Het is de opvolger van PORgaan. Gepkens: 'PORgaan verscheen gemiddeld drie keer per jaar. Dat vonden we

uiteindelijk toch te weinig omdat je dan niet echt actueel kunt zijn. We wilden direct kunnen reageren op wat er in de raadsvergadering aan de orde was gekomen. Het past ook beter bij de ontwikkeling die de partij doormaakte: van actiepartij naar politieke partij. Ons toneel was nu vooral de raadszaal. Wij wilden met impORtant naar onze kiezers verantwoording afleggen over wat zich daar afspeelde. Daar kwam bij: door de ja/nee stickers voor ongevraagd drukwerk konden we steeds minder PORganen verspreiden.'

Zo kan de lezer van De Roosendaler onder meer vernemen dat POR/GroenLinks het voor elkaar krijgt dat er een rolstoellift in de School voor Expressie komt, dat (met het CDA samen) de heemkundekring structureel meer subsidie krijgt, dat er geld wordt gereserveerd voor kunstzinnige vorming op basisscholen, en dat er een evaluatie komt van het SIW (Stedelijk Instituut Welzijn)

dat nu vier jaar bestaat. En dat in april 1995 een initiatiefvoorstel van

Bomenplan (met RLPR) 4

POR/GroenLinks en RLPR wordt aangenomen om in de gemeente een inventaris te maken van de beeldbepalende en monumentale bomen. Een monumentenlijst om de bomen te beschermen tegen kap. Het bomenplan komt uit het Deltaplan, dat de partij ruim een jaar eerder maakte en dat alle milieuoacties die

POR reikt gouden egel uit 10

de partij voert, verbindt en uitlegt. Fractielid en milieuspecialist Kees van de Sande over het bomenplan: 'De economie stond voorop, we moesten groeien. Bij het maken van plannen werd nauwelijks rekening gehouden met bomen. Als die dan in de weg bleken te staan, konden ze om. Dat wilden wij met het bomenplan stoppen. Er moest bewustzijn komen: bomen, ook daar moet je als gemeente voor zorgen.'

Maar drie maanden later is er met het plan nog niets gebeurd. Een

'Door de ja/nee stickers voor ongevraagd drukwerk konden we steeds minder PORganen verspreiden.'

1

2

3

5

6

7

8

9

'95

11

12

Raadsperiode 1994-1996

reden om het tijdens de Algemene Beschouwingen van oktober 1995 aan te kaarten. POR/GroenLinks had eerder met dit bijltje gehakt. Hun aangenomen fietsplan bleef ook anderhalf jaar lang in de collegkast. Fractievoorzitter Gepkens maakt het voorval tot boegbeeld van de gebrekkige communicatie en arrogantie van het zittende college, waar volgens haar de oppositiepartijen en de burgers allemaal tegenaan lopen. Gepkens: 'Toen we na de vakantie begonnen aan deze beschouwingen waren we even bang, dat er voor ons dit keer weinig werk zou zijn. Roosendaal presenteert zich immers het laatste halfjaar als een dynamische stad. Dan kan het niet anders of ook het

'94

1 POR stelt groei gemeente ter discussie

2 bestuur van zo'n stad moet een uitstraling hebben van energie, vaart en dynamiek. Een sterke houding,

4 Protest tegen recreatiegebied De Stok

5 snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen en een grote interesse in wat de bewoners beweegt zou er vanaf moeten spatten. Want wat je zegt ben je immers zelf. Als je het een zegt en iets anders doet, moet je wel in de problemen komen. Toch is dat wat onze fractie constateert. (...) Het bommenplan is op 20 april als initiatiefvoorstel ingediend, waarbij we u de gelegenheid hebben geboden om – zoals we het toen

11

12

Stichting Keerpunt krijgt de POR-prijs uitgereikt.

noemden –'de koninklijke weg' te bewandelen. Inmiddels is binnen het POR al dikwijls de verzuchting geslaakt: hadden we dat maar letterlijk gedaan, want als je iets naar de koningin stuurt krijg je in ieder geval binnen drie maanden antwoord. Bij de gemeente Roosendaal lukte dat niet. Dan moet je na drie maanden zelf bellen, er achteraan zitten, met ambtenaren praten, wachten tot de wethouder terug is van vakantie, eisen dat beide initiatiefnemers erbij betrokken worden; en dan sta je na zes maanden nog steeds met lege handen. Nog altijd heeft de raad zich niet uit kunnen spreken over het voorstel, omdat een collegestandpunt ontbreekt. Het is toch te gek, dat je op die manier als bestuur van wat dan heet een 'dynamische stad' met elkaar omgaat.'

Het brengt de fractie ertoe om aan het college aan het slot van de beschouwingen een ludieke prijs

te overhandigen. 'We willen het positief houden. U prikkelen en prikken. Daarom overhandigen we u een gouden egel, onze mascotte zoals u weet. We hopen, dat u zich door 't beestje een beetje wilt laten inspireren.' Sinds 1990 heeft POR de egel als mascotte: 'een vriendelijk en nuttig beestje, dat bedachtzaam

Prikkelend present. Het egeltje, de mascotte van POR.

Een actief mondiaal beleid

‘De gemeente neemt stelling in internationale aangelegenheden, zoals ernstige schending van de mensenrechten en vernietiging van het milieu. Dit niet alleen door het doen van raadsuitspraken, maar zonnig ook door daden als het boycotten van besmette producten en diensten en het juist kopen van mens- en milieuvriendelijke produkten. Zo boycot de gemeente tropisch hardhout en geeft het voor de eigen consumptie de voorkeur aan produkten waarvan de opbrengst grotendeels ten goede komt aan de producenten in ontwikkelingslanden, zoals Max Havelaarkoffie en -thee. De gemeente spoort lokale instellingen, bedrijven en de bevolking aan om hetzelfde te doen.’

(uit: verkiezingsprogramma 1994-1998)

overall aan snuffelt, maar dat ook zijn stekels opzet als het nodig is’.

De stekels gáán omhoog als de gemeente plannen bekend maakt om te gaan bouwen in Laagveld, een gebied tussen Rucphen en Roosendaal met volgens POR/GroenLinks grote natuurhistorische waarden. Kees van de Sande is fel tegen ‘deze groeistuipe van Roosendaal’, die volgens hem te maken hebben met de zogenoemde groeiklasse-5 status van

de gemeente. Het betekent dat ze geld krijgen van het Rijk tot het jaar 2000 om ieder jaar 450 woningen te bouwen. In het PORgaan van januari 1996 trekt hij van leer. ‘Die groei-klasse moet ter discussie gesteld worden, ook al staan we in de raad nu nog alleen met dat standpunt.’ Roosendaal heeft steeds beweerd dat die snelle groei van de stad noodzakelijk is, om de natuurlijke aanwas van de bevolking in gemeente en regio te kunnen opvangen. Uit CBS-cijfers blijkt echter dat 56 % van de groei van buiten West-Brabant komt. Groot Laagveld volbouwen gaat alleen maar ten koste van de bufferzone tussen de Rucphense bossen en Visdonk. Van de Sande: ‘Wij wilden geen uitbreiding maar inbreiding. Verbouw en nieuwbouw op een goede manier in de bestaande stad, het moet wel leefbaar blijven. Er werd niet nagedacht over de toekomst, over duurzaamheid. Moeten we wel uitbreiden? Waarom een tweede Borchwerf als het industrieterrein Majoppeveld kampt met leegstand en verwaarlozing? Knap dat eerst eens op.’

POR/GroenLinks heeft veel contact met verwante actiegroepen als stichting Keerpunt en de Werkgroep vuilverbranding. Van de Sande: ‘We voedden elkaar, met argumenten, met het aankaarten van misstanden en het komen met alternatieven. Bij milieuklachten afkomstig van wie dan ook gingen we altijd zelf kijken, wat we ook

deden bij woningbouwplannen en aanleggen van wegen. We wilden als POR/GroenLinks echt weten wat er speelde in de buurten en wijken. Niet dat we de mensen naar de mond praatten, soms hadden we verhitte discussies op straat. Uiteindelijk waardeerden de mensen dat, omdat we met hen serieus in gesprek waren gegaan en hadden geluisterd.’ Zo bracht bijvoorbeeld fractielid Joost Verschuren een werkbezoek aan de sociale dienst toen daar gereorganiseerd zou gaan worden. Verschuren: ‘Ik wilde de ervaringen horen van de mensen die er werken. Het was een typische manier van POR: altijd in gesprek gaan met de mensen om wie het gaat, nieuwsgierig naar andermans argumenten. En ook wij werden er telkens door gedwongen onze standpunten helder uit te leggen. We zaten bijvoorbeeld met het Rogep niet altijd op één lijn, hoewel ze wel onze sympathie en steun hadden, iedereen dacht dat wij twee handen op één buik waren. Alleen, zij beschouwden zich als de alleenvertegenwoordiger van de gehandicapten, dat botste dan wel eens.’

Voor POR/GroenLinks blijft er genoeg werk. Bij zwembad De Stok komt er, als het aan de meerderheid van de gemeenteraad ligt, een groot recreatiepark. Tijdens de raadsvergadering van 25 april 1996 blijkt POR/GroenLinks als enige fractie nogal wat vraagtekens te zetten bij deze groot-schalige ontwikkeling. In impORtant van 5 mei 1996 noteert de partij: ‘Met vernieuwing van het zwembad heeft POR/GroenLinks geen moeite. Meer

De vuilverbrandingsoven in Roosendaal.

problemen heeft de fractie met de grote overdekte kartbaan en de wanstaltige skitoren die uit de tomeloze breinen van de plannemakers zijn ontsproten. Alleen al de kartbaan (een racecircuit voor skelters) zal naar schatting zo'n 30 à 40.000 bezoekers uit de regio aantrekken. Dat brengt een gigantische groei van het autoverkeer met zich mee. Alweer zo'n voorbeeld waaruit blijkt dat het milieubeleid in Roosendaal met de mond wordt beleden. Nog niet zo lang geleden heeft de gemeenteraad immers het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan vastgesteld. Daarin staat zwart op wit, dat de groei van het autoverkeer moet worden teruggedrongen. En toch gaat diezelfde raad zonder slag of stoot akkoord

met een kartbaan die goed is voor duizenden extra autobewegingen per jaar. Ik vind dat onbegrijpelijk, zeker van clubs als D66 en RLPR die zich graag een groen jasje aanmeten.'

Ook het minimabeleid van het college neemt POR/GroenLinks onder vuur. Joost Verschuren in **imPORTant** van 8 september 1996: 'In de Algemene Beschouwingen van oktober vorig jaar reageerde de wethouder positief op een voorstel van POR. Wij pleitten er toen voor om de ongeveer 475 gezinnen, die al tenminste 5 jaar moeten leven van een minimumuitkering, te helpen bij de vervanging van duurzame gebruiksgoederen. Denk bijvoorbeeld aan een wasmachine of koelkast. Na enige aandrang beloofde wethouder De Jaeger om uiterlijk maart (1996) te komen met nadere voorstellen. Van maart werd het doorgeschoven naar september. Aangezien er deze maand geen commissievergadering is, moeten we vrezen dat het nu opnieuw wordt uitgesteld.' De Jaeger reageerde volgens Verschuren een beetje geprikkeld, schrijft hij in **imPORTant**. Het betoog van raadslid Verschuren is in de ogen van de wethouder 'een wolkje aan een blauwe hemel'. "Is meneer Verschuren niet een beetje aan het verzuren?" zo vroeg de wethouder zich rijmend af, eraan toevoegend dat de mensen op de sociale dienst echt keihard werken. Joost kon de wethouder geruststellen. 'Volgens de dokter ben ik prima in orde, dus met die verzuring zal

“Het gemeentelijk groenbeleid wordt geheel gericht op een zo verantwoord mogelijk ecologisch groenbeheer. Hierbij past geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. In een ecologische infrastructuur vindt zoveel mogelijk inheems en weinig onderhoud vragend groen zijn plaats. Dat gebeurt zo, dat dieren en planten zich kunnen verplaatsen naar grotere groenen natuurgebieden binnen en buiten de bebouwde kom.’

'Het aantal bomen en struiken in de gemeente wordt jaarlijks verder uitgebreid. De gemeente beziet in regionaal verband de mogelijkheid bos aan te planten, met onder andere Europees hardhout, om het broeikas effect tegen te gaan en de eigen houtconsumptie zoveel mogelijk te compenseren. De gemeentelijke kapverordening gaat voor de gehele gemeente gelden. Een onafhankelijke bomenadviescommissie doet voorstellen over de verlening van kapvergunningen. Bij bomenkap wordt herplant, of als dit redelijkerwijs niet mogelijk is, een bijdrage in een gemeentelijk bomenfonds gestort.

(uit: verkiezingsprogramma 1994-1998)

"Is meneer Verschuren niet een beetje aan het verzuren?" zo vroeg de wethouder zich rijmend af

Etnische minderheidsgroepen

Demokratische politieke partijen zouden samen een strategie moeten bedenken om ondemocratische ontwikkelingen tegen te gaan en waar mogelijk oplossingen te zoeken. Mocht een dergelijke ondemocratische groepering in de gemeenteraad worden vertegenwoordigd, dan zal POR/GroenLinks daarmee niet samenwerken bij het uitvoeren van het raadswerk.'

(uit: verkiezingsprogramma 1994-1998)

het wel meevallen.' Maar, zo vervolgde hij, het is natuurlijk wel zuur voor de mensen die het betreft.' 'Het is weer een voorbeeld van de arrogantie van de macht waar wij telkens tegenaan liepen,' stelt Verschuren nu.

Tijdens de raadsvergadering van 31 oktober 1996 wordt gesproken over verschillen in de tarieven voor de afvalverwerking. Nu betalen alle inwoners hetzelfde tarief, of iemand nu veel afval produceert of niet. POR/GroenLinks stelt al jarenlang dit beleid aan de kaak. In het Deltaplan (1993) staan al concrete voorstellen om de hoeveelheid afval terug te dringen. Een van de oplossingen is het gedifferentieerde tarief: wie meer afval produceert betaalt meer. Het meest eerlijke is het afval te wegen en daarop af te rekenen. POR kreeg daarvoor nooit steun in de raad. Het college stelt nu

voor dat alleenstaanden voortaan 20 % korting krijgen op het afvaltarief, omdat wordt aangenomen dat zij minder afval produceren. In ImPORTant van 10 november 1996 reageert Kees van de Sande: 'Dat is natuurlijk pure willekeur. De gemeente had ook alle mensen met een waterhoofd of alle liefhebbers van klassieke muziek kunnen uitkiezen voor dat voordeeltarief.' Fractievoorzitter Annette Gepkens, zelf alleenstaande, is vooral teleurgesteld over het feit dat burgers het tarief niet kunnen beïnvloeden door milieubewust gedrag en daar voor worden beloofd. Het weegvoorstel, weet het POR/GroenLinks, maakt ook nu geen schijn van kans. Daarom dient de fractie een andere motie in. Geef burgers de vrije keuze om in plaats van een grote duobak een kleine te nemen waar dan ook een lager tarief aan gekoppeld wordt. Ook dat voorstel wordt door de raad verworpen. De reden is wel duidelijk, weet het POR. Kees van de Sande: 'Roosendaal wil beslist niet dat het afvalaanbod daalt. Men heeft immers een contract afgesloten met de afvalverbrandingsovens in Roosendaal en Moerdijk. Daarin heeft de gemeente zich verplicht een vastgestelde hoeveelheid afval aan te leveren, op straffe van een boete.'

In aanloop naar de verkiezingen van 27 november 1996 wordt helder dat POR/GroenLinks dit keer geen lijstverbinding aangaat. Er zijn oriënterende gesprekken geweest

met PvdA en SP. Beide zien op een gegeven moment af van een verbinding, zonder duidelijke motieven. Toch houdt de partij rekening met eventueel een wethouderschap. In een discussiestuk voor een bestuursvergadering lezen we: 'Er zal water bij de wijn gedaan moeten worden. Compromissen sluiten is noodzakelijk voor alle partijen die aan zo'n college willen deelnemen. Wel zijn er een aantal punten die we absoluut overeind willen houden, willen we onze geloofwaardigheid niet verliezen. Zaken als de groei van de stad, de groei van het autoverkeer kunnen dus niet zomaar voortkabbelen met een POR/GroenLinks wethouder achter de collegetafel. Onze collegedeelname wordt niet bij voorbaat uitgesloten, maar is gebonden aan een aantal stringente doelstellingen op programmatisch gebied waaraan in principe niet wordt getornd.' Bijvoorbeeld dat er grenzen zijn aan de groei en dat het begrip duurzaamheid de toetssteen is voor elk beleidsfacet. Het ongebreidelde groeien van de gemeente, met telkens nieuwe woonwijken en industriegebieden, moet dan ook principieel ter discussie worden gesteld, aldus POR/GroenLinks. De status van de groeiklasse 5-gemeente zou een breekpunt kunnen worden bij mogelijke onderhandelingen voor een coalitie.

'Duurzaamheid is de toetssteen voor alle beleid'

‘Watertrappelen terwijl je vooruit wil komen’

Twee verkiezingen in krap zes jaar tijd. En twee keer wint POR/GroenLinks drie zetels. Toch danst de partij niet op tafel, omdat ze eigenlijk meer had willen winnen. Tegelijkertijd blijft POR/GroenLinks zich met passie en onverzettelijkheid inzetten voor haar idealen. ‘We blijven vragen om de invoering van een ‘difftar-achtig’ systeem voor het verwerken van afval van bewoners en bedrijven.’

‘In de afgelopen 15 jaar heeft POR/GroenLinks een gestage groei doorgemaakt van een zetel (1982) naar drie (1990 en 1994). In dat opzicht is de gelijkenis met onze mascotte, de egel, zeer treffend. Het nuttige diertje heeft immers de naam een beetje traag te zijn. En inderdaad, het boeken van snelle maar eenmalige successen ligt niet in onze aard. Bühnewerk is ons vreemd. (..) Het is mijn stellige

gen over coalitiedeelname gestrand. CDA-onderhandelaar Leo de Jaeger schrijft de fractie een afwijzingsbrief. ‘In de besprekingen is nadrukkelijk het groeiklasse-5 beleid aan de orde geweest, alsmede uw wens om hierover een discussie te openen teneinde een beweging in de standpunten te organiseren. (..) De fracties van CDA, RLPR, Vrije Lijst en VVD hebben te kennen gegeven hierover geen discussie te wensen omdat zij van mening zijn dat Roosendaal een taak heeft voor de lokale opvang en regionale opvang. (..) Aangezien een discussie over het groeiklassebeleid voor uw fractie een voorwaarde was, zijn genoemde fracties van mening dat voortzetting van coalitiebesprekingen met uw fractie op dit moment niet in de rede ligt.’

Na evaluatie van de verkiezingen, met ook aandacht voor technische zaken (‘Volgende keer moeten we wel kiezen voor een betere lijmsort of -methode want onze affiches gleden veelvuldig van de borden af tijdens de aanhoudende regen’), wordt al snel weer de politieke reali-

teit van alledag opgepakt.

Annette Gepkens vormt aanvankelijk samen met Kees van de Sande en Joost Verschuren de fractie. In 1999 neemt Margreet Buisman de zetel van Van de Sande over en Joost Verschuren wordt in 2000 opgevolgd door Ton van Tilburg. De fractie van POR/GroenLinks blijft het groeiklassebeleid agenderen, het was niet voor niets een breekpunt. In de Algemene Beschouwingen van oktober 1997: ‘Het is duidelijk, dat ruimte in z’n algemeenheid en grond in het bijzonder een schaars goed is in Nederland en ook in Roosendaal. POR/GroenLinks is dan ook van mening, dat daar zuinig mee moet worden omgegaan. We waren dan ook blij, dat een discussie over de Ruimtelijke Ontwikkelings Strategie werd aangekondigd. Het is goed om je te bezinnen op vragen als: voor wie en waar bouwen we? Moeten we uitbreiden of ons beperken tot inbreiding? De discussie daarover wordt echter bij voorbaat gefrustreerd doordat te vroeg de

’96

1

2

3 Drie raadszetels

4

5

6

7

8

9

10

11

12 Coalitiebesprekingen afgebroken

Opvangen vluchtelingen en asielzoekers

Door oorlog, vervolging en bezetting is te verwachten dat ook Roosendaal een bijdrage moet blijven leveren aan de opvang van een aantal vluchtelingen en asielzoekers. Daarvoor worden enerzijds woningen beschikbaar gesteld en anderzijds opvangplaatsen gecreëerd. Als het nodig is, is voor POR/GroenLinks de komst van een opvangcentrum bespreekbaar, mits ook de omwonenden zich daarover te voren positief hebben uitgesproken.'

(uit: verkiezingsprogramma 1996-1999-2002)

De POR-ploeg 1999. Voor v.l.n.r. : Frans Sikkema, Rini Jaspers, Martin van Osch, Jan Michielsens. Aan tafel: Mohammed Arroudi, Ton van Tilburg, Annette Gepkens, Margreet Buisman. Staand (dames) Tonneke Bakkeren, Nan de Boer, Agaath van Zon; (heren) Dick Moleveld, Ron Reeuwijk, Bert Romijn, Kees van de Sande, Jan Peeters, Michel van Schaik.

stellingen al zijn betrokken: het groeiklasse-5 beleid en de daaraan gekoppelde taakstelling om 450 woningen per jaar te bouwen mag niet ter discussie worden gesteld. Terwijl landelijk door het CPB net weer is vastgesteld, dat de plannen voor de bouw van huizen niet in de pas lopen met de demografische ontwikkelingen (...) Het kan toch niet zo zijn, dat voor mensen, die de stad ontvluchten om 'landelijk' te gaan wonen, opnieuw een stad wordt gecreëerd?'

Annette Gepkens: 'Het was een fundamentele discussie die wij wilden voeren. Het gaat om het principe groeien om te groeien. Daar zetten wij vraagtekens bij.'

De fractie brengt na de beschouwingen een aantal moties in. Een met het verzoek om onderhoud aan fietspaden de voorkeur te geven boven onderhoud aan 'autopaden'. En een over de zogenoemde inbreidingslocaties, waarin de ondernemer die gaat bouwen aan-

'Het gaat om het principe: groeien om te groeien. Daar zetten wij vraagtekens bij'

sprakelijk is voor het opleveren van de openbare ruimte. Het lijkt POR/GroenLinks een goede zaak om met de betrokken partijen contractueel vast te leggen, dat de toestand van de openbare ruimte in dezelfde staat moet worden opgeleverd als waar die in werd aangetroffen. Bij eventuele schade of vervuiling betaalt de veroorzaker. De motie hoeft niet eens in stemming, het college neemt het voorstel direct over.

Maar tijdens de debatten over de Voorjaarsnota 1998 blijkt dat er nog niks mee gedaan is. Annette Gepkens wordt er niet vrolijk van. 'Het stelt

ons teleur dat we vervolgens nooit meer iets horen; niet formeel: een commissie, maar ook niet informeel. Zijn nu de werkprocessen al aangepast? Werkt het beter? Levert het inderdaad minder sores en kosten op? Heeft u er helemaal nog niets mee gedaan? Is het nog in studie? Of is het idee achteraf terzijde geschoven? Allemaal vragen, voorzitter, waarover wij vinden dat de raad geïnformeerd zou moeten worden. Dat is toch normaal, als de raad uitspreekt dat ze iets gerealiseerd wil zien? Het is gewoon erg vervelend dat je daar als indiener zelf achteraan moet gaan.'

Het POR voelt zich sowieso gefrustreerd, en niet voor de eerste keer, over de werkwijze van het college. Het was en is een hot item voor POR/GroenLinks in de raadszaal. 'Niet zo handig, eerder fundamenteel onjuist, vindt onze fractie de werkwijze van het college de laatste maanden waarbij de financiering van raadsvoorstellen steeds werd doorgeschoven naar de Voorjaarsnota. Die krijgen we nu voorgeschoteld als zaken die een – zoals u noemt – onvermijdelijk en dwingend karakter hebben. De raad wordt zo gedwongen op de college-trein te springen.'

Eerder, bij de beschouwingen over de begroting 1998, moet POR/GroenLinks vergelijkbaar zuchten. 'Met grote regelmaat, bijna maandelijks, krijgen we hier agendapunten op ons bordje, die het basisprincipe van de democratie met voeten

treden: er is vooruitlopend op de creditnotatie alvast gestart met de uitvoering; of forse budgetoverschrijdingen worden te laat gemeld; of er komt onvoldoende informatie om te kunnen controleren. Allemaal dingen die het ons als raad onmogelijk maken om ons werk goed te kunnen doen. 'We staan met de rug tegen de muur', 'we kunnen niet anders', of we moeten er wel mee instemmen', zijn dan veel gehoorde opmerkingen. Voorzitter, wij noemen dat langzaamaan toch de arrogantie van de macht. (..) Met name de collega-raadsleden willen we oproepen om juist op deze wezenlijke punten hun rug recht te houden, we zitten hier immers niet

'Voorzitter, wij noemen dat langzaamaan toch de arrogantie van de macht'

om alles voor zoet koek te slikken. (..) En zo lang de meerderheid van de raad het goed vindt, dat het college af en toe vergeet, dat de raad feitelijk het hoogste orgaan is binnen de gemeente, dan zit er fundamenteel iets mis. Ofwel het stuur van de fiets zit helemaal vast, je kunt geen links of rechts meer aangeven - dat kan als je bijvoorbeeld op de weg naar Zeeland bent een hele tijd goed

“Duurzaamheid dient een kernbegrip te zijn in het gemeentelijk beleid. Overal en altijd dient bij de besluitvorming overwogen te worden of er optimaal van bestaande middelen gebruik is gemaakt en of hetgeen er wordt gerealiseerd een behoorlijke levensduur heeft. Bij het vervangen van toestellen, meubilair, et cetera dient de reële levensduur het uitgangspunt te zijn voor vervanging.’

Met ruimte dient zuinig te worden omgegaan, alleen al omdat het in Nederland maar ook in Roosendaal een schaars goed is. Voor POR/GroenLinks blijft het uitgangspunt de compacte stad. Dat betekent geen grote kavels uitgeven, niet bouwen in het buitengebied en eventuele uitbreiding van de stad of de kern aansluitend uitvoeren.

De gemeente zet een milieu educatief centrum op van waaruit, in samenwerking met natuur- en milieugroepen, milieuvoorlichting -en educatie wordt uitgevoerd. Dit moet zich niet beperken tot het beantwoorden van vragen en het toelichten van het gevoerde beleid, maar met name gericht worden op het bevorderen van milieubesef en milieuvriendelijk gedrag. Het milieu educatief centrum is onder meer op scholen actief.’

(uit: verkiezingsprogramma 1996-1999-2002)

gaan - maar er komt een moment dat je pardoes het water in rijdt en kopje onder gaat. Zo voorzitter, die verzuchting moest dus even van het hart.’

'97

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

omgeving van het terrein huis-aan-huis flyeren om de bewoners

POR-motie: protestbrief gemeenteraad aan kabinet 4

Er is ook aandacht voor concrete zaken. In april 1998 schrijft op initiatief van POR/GroenLinks de gemeenteraad een protestbrief aan het paarse kabinet dat de schuldenlast van de gemeente Den Haag wil afwentelen op de andere gemeenten in Nederland. De motie is volgens Annette Gepkens een protest tegen de Haagse politiek: 'Als die de belangen van de Roosendalers schaadt, moeten we daar bij het kabinet tegen protesteren.' Ook wordt de POR-prijs 1999 uitgereikt aan Wouw en de Derde Wereld, 'wegens het stimuleren van ontwikkelingsprojecten in de derde wereld, gedurende meer dan 13 jaar, met aandacht voor aspecten van duurzaamheid en milieubehoud.'

Margreet Buisman strijdt tegen het inkorten van de busdienst voor de wijk Langdonk. Buisman:

'Bushaltes voor ouderen die plotseling opgeheven zouden moeten worden konden we terugdraaien door samen met ouderen en andere politieke partijen in actie te komen.'

In juli 1999 blijkt het Gamma-terrein vervuild met resten van een tankstation. Toen het bouwbedrijf op het terrein startte met graven, begon het te stinken. Volgens Buisman gaat het om asbest, teer, olievaten. De wethouder wuift haar bezorgdheid eerst weg, weigert aanvankelijk onderzoek. Buisman en Ton van Tilburg gaan in de

'We blijven u vragen om de invoering van een 'diftar-achtig' systeem'

te wijzen op de vervuiling. Uiteindelijk, na ruim een jaar, wordt er 11.000 kilo verontreinigde grond afgevoerd. Buisman: 'Het is afgegraven. Er is een betonnen ondergrond en er zijn geen tuinen op dit terrein waar nu woningen staan.'

Het continue milieubeleid van POR/GroenLinks leidde ook tot de oprichting van een Milieu Advies Raad en M.E.C (het Milieu Educatie Centrum, dat nu in Visdonk gevestigd is). In 2000 bij de begrotingsbehandeling pikt POR/GroenLinks weer eens de milieudraad op: 'We blijven u vragen om de invoering van een 'diftar-achtig' systeem voor het verwerken van afval van bewoners en bedrijven. De indruk bestaat dat er op het vlak van afvalpreventie en verwerking in Roosendaal niets wordt ontwikkeld, terwijl die afvalheffing blijft stijgen. Buisman: 'Door stevig vast te blijven houden aan onze inbreng die navolging kreeg in de raad, hebben we beetje bij beetje de wind mee gekregen.'

Ook op het sociale terrein blijft de fractie 'prikkelen'. Zo wordt er geageerd tegen het collegevoorstel in de voorjaarsnota van 1998 om de bestemmingsreserves voor het asielzoekersopvangcentrum en voor de Opvang Vluchtelingen in te

'Open dag' van het (tijdelijke) asielzoekerscentrum in Roosendaal.

zetten als algemeen dekkingsmiddel. 'Dat gaat in de ogen van POR/GroenLinks alle fatsoensnormen te boven. Bij een eerste lezing van de voorjaarsnota geloofden we niet dat het er echt stond. Maar, zonder enige gene, bevestigt u het in de memorie van antwoord nog eens met een technische toelichting.' Ook maakt de partij zich sterk voor armoedebestrijding. Annette Gepkens: 'In Roosendaal ervaren groepen mensen dagelijks de gevolgen van de tweedeling in de maatschappij. Er bestaat armoede die niet direct zichtbaar is. Als gevolg daarvan komen mensen, gezinnen in een isolement terecht en hebben grotere kans op gezondheidsklachten. Wij vinden

'99

1 POR-prijs voor 'Wouw en de Derde Wereld'

2

3 Opnieuw drie raadszetels

4

dat een samenleving het zich niet kan permitteren dat mensen blijvend buiten de boot vallen. Armoedebestrijding moet dus een speerpunt zijn van gemeentelijk

6

7 Gamma-terrein blijkt vervuild

8

beleid.' POR/GroenLinks dient dan ook een motie in voor automatische kwijtschelding van gemeentelijke heffingen voor mensen met een minimaal inkomen.

9

10

11

12

Eind jaren negentig, begin 2000, speelt de kwestie rond het verenigingsgebouw Den Deelder. De gemeente heeft plannen om verenigingen die actief zijn op het gebied van podiumkunsten een vast onderkomen aan te bieden in De Kroeven. Door allerlei strubbelingen kwam er van het gehele plan uiteindelijk niets terecht. Ton van Tilburg: 'Wij kwamen er achter dat het schortte aan financiële onderbouwing. Het bleek drijfzand te zijn. Daar stelden wij vragen over in de raad en toen ging het balletje rollen.' In november 2000 trekt Ton van Tilburg in de raadsvergadering de conclusie: 'Het resultaat is dat de verenigingen de pisang zijn, het gemeentebestuur in de penarie zit en de wethouder wellicht de pineut is.' 'Den Deelder' leidde uiteindelijk tot de val van de verantwoordelijke wethouder Jacqueline Chamuleau.

In die tijd staan ook bezuinigen op het Tongerlohuys op de raadsagenda. Ton van Tilburg: 'Daar hebben we ons stevig tegen verzet. We vonden dat Roosendaal een volwaardig en fatsoenlijk museum verdiende. Cultuur

'Het resultaat is dat de verenigingen de pisang zijn, het gemeentebestuur in de penarie zit en de wethouder wellicht de pineut is'

66 'Duurzaamheid dient een kernbegrip te zijn in het gemeentelijk beleid. Overal en altijd dient bij de besluitvorming overwogen te worden of er optimaal van bestaande middelen gebruik is gemaakt en of hetgeen er wordt gerealiseerd een behoorlijke levensduur heeft. Bij het vervangen van toestellen, meubilair, et cetera dient de reële levensduur het uitgangspunt te zijn voor vervanging.'

Met ruimte dient zuinig te worden omgegaan, alleen al omdat het in Nederland maar ook in Roosendaal een schaars goed is. Voor POR/GroenLinks blijft het uitgangspunt de compacte stad. Dat betekent geen grote kavels uitgeven, niet bouwen in het buitengebied en eventuele uitbreiding van de stad of de kern aansluitend uitvoeren.

De gemeente zet een milieu educatief centrum op van waaruit, in samenwerking met natuur- en milieugroepen, milieuvorlichting -en educatie wordt uitgevoerd. Dit moet zich niet beperken tot het beantwoorden van vragen en het toelichten van het gevoerde beleid, maar met name gericht worden op het bevorderen van milieubesef en milieuvriendelijk gedrag. Het milieu educatief centrum is onder meer op scholen actief.'

(uit: verkiezingsprogramma 1996-1999-2002)

Armoede

'Voor de mensen die langdurig van een minimum inkomen rond moeten komen, is de situatie nog nijpender. POR/GroenLinks is van oordeel, dat een samenleving het zich niet kan permitteren, dat mensen blijvend buiten de boot vallen.

De inspanningen dienen er dan ook vooral op gericht te zijn om te voorkomen, dat mensen aan de zijlijn komen te staan. Enerzijds zijn het maatregelen, die dicht tegen inkomenspolitiek aan liggen (ruimhartige uitvoering van de kwijtscheldingsregelingen en de bijzondere bijstand), extra financiële bijdragen, collectief afsluiten van verzekeringen) anderzijds denkt POR/GroenLinks aan verschillende maatregelen om deze mensen te betrekken bij de lokale samenleving (subsidie op contributies en abonnementen). Meer dan in het verleden zal er sprake moeten zijn van maatwerk.'

(uit: verkiezingsprogramma 1996-1999-2002)

is belangrijk, het is een deel van je identiteit als stad. Tegelijkertijd was het een protest tegen de voorrang die de economie op werkelijk alles had. Groeien, nog meer groeien, alleen maar groeien. Wat blijft er dan nog over? Een samenleving draait niet zonder cultuur, en zeker niet alleen op economie.' Het protest baatte niet. 'Daar werden we weleens sikkeneurig van, dat we uiteindelijk zo weinig concrete zaken voor elkaar kregen, nauwelijks wapenfeiten konden aangeven,' aldus Van Tilburg.

Ondertussen dienen zich weer nieuwe gemeenteraadsverkiezingen aan. In maart 1999 gaat Roosendaal naar de stembus. POR/GroenLinks wint opnieuw drie zetels, maar toch is er teleurstelling. John Verpaalen: 'We vonden dat we verloren hadden. Weliswaar hadden we weer drie zetels, maar die derde kwam er door de lijstverbinding met de PvdA. In '96 wonnen we er drie op eigen kracht.' Een paar maanden later wordt een speciale bijeenkomst belegd om de

uitslag te evalueren. Op dinsdag 9 november gaat de partij in café Vredeshof, onder leiding van Jan Pelle, 'een avondje praten'. Een kwart van de leden is aanwezig. Wat volgt is een analyse van de 'nederlaag'. Een belangrijke reden is dat POR/GroenLinks zich minder actief opstelt 'omdat de context voor directe acties grotendeels

POR pleit voor autoloze zondag 8

Annette Gepkens voorzitter werkgroep dualisme 9

Protest tegen opheffen buslijn Langdonk 10

POR/Groenlinks vraagt opnieuw om diftar 11

is weggefallen'. POR/GroenLinks onderscheidt zich daardoor niet meer zo sterk van andere partijen, is onderdeel geworden van het politieke establishment. POR/GroenLinks voert ook bijna geen actie meer. De sfeer is ook veranderd, niet alleen in de politiek ('de raad is democratischer geworden'), de samenleving is ook veranderd.

Annette Gepkens: 'Er waren nog wel actiegroepen actief in de gemeente Roosendaal en Nispen. Maar die stonden los van POR. In onze begintijd waren zulke groepen er nauwelijks. De weinige acties toen, zoals het kraken en Stop de Neutronenbom, vonden verstrooid plaats. Bij het POR kwam het tot een bundeling van die actiekrachten. Na verloop van tijd ontstonden er los van ons ook actiegroepen,

De halve marathonlopers van POR: Rian van Rijsbergen, Henk Kuijpers, Cees van de Sande, Margreet Buisman en Joost Verschuren.

zoals Stichting Keerpunt en de werkgroep vuilverbanding. We werkten samen met ze. We waren bij hen betrokken, natuurlijk, maar we trokken niet meer de actiekar. Dat is een groot verschil.'

Misschien dat die ontwikkeling aanhang kostte, zegt Gepkens. Er zijn niet alleen minder stemmers, ook de bereidheid om zich voor de partij in te zetten loopt langzaamaan terug. Op een discussie-bijeenkomst op 23 mei 2001 wordt er over gesproken. Voorzitter Tonneke Bakkeren: 'Met alleen raadsleden zijn we er niet. Het aantal actieve leden is te klein. Het is moeilijk om de partij los te laten, maar als er geen actieve mensen bij komen moeten we stoppen. We kunnen over vier jaar de draad weer opnieuw oppakken.' Bestuurslid Annika van Gestel: 'Het zou zonde zijn als de partij zou moeten stoppen. Maar het POR is meer dan een aantal mensen in de raad, de partij moet levendig zijn en dat missen we.' Een paar maanden later is het weer onderwerp van gesprek. Op de ledenvergadering van 28 augustus 2001 is de stemming opnieuw somber. Maar Joost Verschuren

8 Ledenvergadering over krimpende achterban

houdt moed. 'Wat een stel doemdenkers zijn we toch geworden. Mijn voorstel is dat we dat besluit

11 Eerste rapport werkgroep dualisme

12

'Dualisering is de kans om de invloed van de raad op de besluitvorming te vergroten en om de vanzelfsprekendheid van de coalitiemacht in Roosendaal te doorbreken'

moeten uitstellen tot november en aan de slag gaan voor nieuwe kandidaten.'

In de zomer van 2000 grijpt POR/GroenLinks nieuwe kansen. In het klein, door bijvoorbeeld te pleiten voor een autoloze zondag in september (initiatief vindt geen navolging) en door een motie over de inrichting van een hangplek voor jongeren aangenomen te krijgen. In het groot, met het dualisme waarin de gemeenteraad een onafhankelijke positie heeft ten opzichte van het college. Het steekt de kop op via een onderzoeksrapport van de staatscommissie Elzinga. Dat rapport werd in augustus 2000 besproken voor de raad door politicoloog en inwoner van Roosendaal Jan Pelle. Dit op uitnodiging van diezelfde raad. Gepkens: 'Als POR/

66 Het bedrijfsgerichte milieubeleid

'Nieuwe bio-industrieën c.q. intensieve veehouderij en andere vormen van zwaar milieubelastende landbouw worden geweerd en bestaande bedrijven worden niet verder uitgebreid. De vestiging van milieuvriendelijke vormen van landbouw wordt gestimuleerd. Dat geldt ook voor het minder intensieve gebruik van landbouwgronden.

Bodem- en grondwater bescherming

'Nieuwe bedrijven, die in potentie vervuilen werken, storten een som geld in een waarborgfonds. Dat geld wordt bij vertrek en achterlating van schone grond teruggegeven (met rente).'

Ruimtelijke ordening

'Uitgangspunt voor de ruimtelijke ordening is het verbeteren van het leefmilieu. Belangrijk daarbij is het idee van een compacte gemeente: wonen, werken en ontspannen dicht bij elkaar, maar ook het behoud van de landschapelijk waardevolle gebieden. Dit betekent dat het bouwen en aanleggen van woningen en voorzieningen in of aansluitend op de bestaande bebouwde kom de voorkeur heeft boven het verder versnipperen van de open ruimte. Bij de ruimtelijke planning moet zoveel mogelijk de bestaande bebouwing en het bestaande landschap behouden en hersteld worden. Voor de kleine kernen betekent dit, alleen voor de natuurlijke aangroei, beperkte woningbouw. De identiteit van de kleine kernen is gebaat bij een zorgvuldig omgaan met verbouw- c.q. slooplanen van waardevolle panden met een voor de plaatselijke bevolking grote gevoelswaarde (b.v. jongensschool Wouw).'

(uit: verkiezingsprogramma 1996-1999-2002)

De POR-fractie op de fiets voor het fractiehuis: Margreet Buisman, Annette Gepkens en Ton van Tilburg

GroenLinks zaten wij daar natuurlijk onmiddellijk bovenop. Dualisering is de kans om de invloed van de raad op de besluitvorming te vergroten en om de vanzelfsprekendheid van de coalitiemacht in Roosendaal te doorbreken, om verlost te worden het ja of nee stemmen omdat de wethouder het zegt. Die achterkamertjespolitiek is altijd een doorn in het oog en een bron van frustratie van POR/GroenLinks geweest, en iets waar we ons continue tegen hebben verzet. Dualisme is een gouden kans om onder het juk van het monisme uit te komen. Er heerst niet alleen bij ons onvrede, eigenlijk de hele raad voelde onvrede over de beperkte politieke invloed.' Er werd een werkgroep samengesteld, gesteund door het college

en de raad, met daarin alle fractievoorzitters. Voorzitter: Annette Gepkens. De groep gaat aan de slag en zet met ambtelijke ondersteuning op papier hoe dualisme in Roosendaal wordt vorm gegeven. In het najaar van 2001 vindt besluitvorming in de raad plaats en na de verkiezingen in 2002 werd zo gewerkt.

Het dualisme geeft nieuwe hoop, nieuwe kansen. Volgens Margreet Buisman is het de moeite waard, en hebben de ideeën van het POR ook nu nog waarde. 'De idealen van het POR zijn gebleven: de noodzaak om het milieu, de natuur te beschermen, het in alle vormen leefbaar houden van onze omgeving en veiligheid bieden aan alles wat kwetsbaar is. Het POR heeft zich vanaf het begin buiten

'De idealen van het POR zijn gebleven: de noodzaak om het milieu, de natuur te beschermen, het in alle vormen leefbaar houden van onze omgeving en veiligheid bieden aan alles wat kwetsbaar is'

en in de raad ingezet met passie en onverzettelijkheid tegen het alsmaar oprukkende achterkamertjesbeleid. Een motie ruim 10 jaar geleden aangenomen om schildjes op beeldbepalende gebouwen te plaatsen is een paar jaar geleden toch nog uitgevoerd. Het POR is van betekenis geweest voor de Roosendaalse politiek door de combinatie actie, onbezoldigd raads-werk, het aangeven van alternatieven die beter zijn voor Roosendaal en haar kerkdorpen', onderbouwd met argumenten en cijfers.'

In 2002 neemt POR/GroenLinks als GroenLinks deel aan de gemeenteraadsverkiezingen.

De Roosendaalse politiek over twintig jaar POR

‘Ik had ze niet willen missen in de raad’

Leo Gerrichhauzen, PvdA, wethouder van 1988-1992

‘De gemeentepolitiek was in die dagen een dichtgetimmerd bolwerk. Het POR wist de vanzelfsprekendheid van de coalitiemacht van vooral het CDA in Roosendaal meer open te breken, want het was toch vooral een cultuur van volgzzaamheid richting coalitie. Ze waren er niet verbeten in en daardoor was er op den duur ook wel gehoor voor. Hoewel ze soms doorschoten, bijvoorbeeld met een motie over derdewereldkoffie die de gemeente moest schenken. Of hun weerstand tegen de TGV. Het POR bracht ook relativering in de raadspolitiek, de fractie deed op een andere, soms ludieke manier aan politiek. Door hun continue kritische houding, met veel vragen stellen, zijn ook andere partijen bewuster gaan agenderen. Iedereen wist, het POR is altijd terdege voorbereid, we komen niet meer met een half woord weg. Door hun prikkelend gedrag hebben ze raadsleden het besef gegeven dat je alles mag en kan vragen. Het college werd geprikkeld zijn huiswerk goed te doen.

Ze hebben het thema duurzaamheid, wat nu door iedereen wordt omarmd, op de agenda gekregen. Niet dat het aan het POR te danken is, het was ook de samenleving die veranderde, maar het was wel de eerste partij die het in de raad bracht. In die zin is het POR op een aantal terreinen, zoals het milieu en de ruimtelijke ordening, een katalysator geweest. Hun agendapunten zijn uiteindelijk, hoe versnipperd misschien ook, in de agenda van Roosendaal gekomen. De PvdA heeft met de gemeenteraadsverkiezingen van 1990 een lijstverbinding met ze gehad. Ik was blij met die linkerleugel in de gemeenteraad, gebruikte ze om voor mij belangrijke zaken in het college voor elkaar te krijgen. Ik polste ze over zaken. Zou ik op hun steun kunnen rekenen?’

Leo Gerrichhauzen:
‘Het POR is een katalysator geweest’

Twintig jaar POR in de Roosendaalse gemeentepolitiek. Hoe keken politici van andere partijen tegen het POR aan? Vier wethouders en een burgemeester over een partij die vaak voorspelbaar was, soms doorschoot en invloed had. Conny Kerkhof-Mos: ‘Het POR heeft het besef dat de raad meer invloed kan uitoefenen dan hij deed, handen en voeten gegeven.’

Protestbord tegen de TGV, in Nispen.

Michel Marijnen, burgemeester 1990-2010

‘Toen ik aantrad, werd me van alle kanten ingefluisterd dat het POR een rare partij was, een opstandig clubje waar geen zaken mee te doen was. Maar vanaf het eerste moment heb ik het tegendeel ervaren. Voor mij is POR altijd een plezierige en betrouwbare gemeenteraadsfractie geweest. Een constructieve partij, die altijd goed beslagen ten ijs kwam. Mede door hun fractie-assistent, die veel uitzocht voor de fractieleden. Het was een professionele aanpak van het raadswerk. Ik heb het POR en later GroenLinks altijd een voorspelbare partij gevonden. Dat is een compliment. Je wist wat je aan ze had, waar ze voor streden. Op een gegeven moment kon ik bijna voorspellen wat ze zouden

gaan zeggen. Ze hielden vaste koers op hun idealen. Populisme, de kiezer naar de mond praten in verkiezings-tijd, het was hen vreemd. Ik had ze niet willen missen in de raad, het

**Michel Marijnen:
‘Op thema’s als het
milieu en het sociale
domein heeft het
POR Roosendaal
politiek geweten
gegeven’**

gaf tegenwicht aan een behoorlijk tamme sfeer in de raad, zeker in het begin van mijn periode. Ik ben ervan overtuigd dat ze door hun standvastige consequente optreden, vooral op de voor hen belangrijke thema’s als het milieu en het sociale domein, Roosendaal politiek geweten hebben gegeven. Juist omdat ze telkens hun punten herhaalden, jaar in jaar uit. Zo masseerden ze het langzaam de Roosendaalse samenleving in. Maar wat ik nou nooit gesnapt heb, is hun verzet tegen de mogelijke komst van de TGV. Een partij die altijd voor het openbaar vervoer pleitte, was ineens tegen een snelheidstrein. Ik heb het nooit begrepen, ook niet tijdens de debatten hierover. Ik vond dat ze toen te veel hun hakken in het zand zetten.’

De Roosendaalse politiek over twintig jaar POR

Leo de Jaeger, CDA, raadslid (1986-1994), wethouder (1994-2006)

‘Het POR was een luis in de pels. In het begin dogmatisch, later politiek. Een partij die goed onderbouwd het debat voerde, met een consistente lijn door al die jaren heen. Met wederzijds respect voor elkaar en voor elkaars argumenten. Hoewel, één keer heb ik me vreselijk geschokt gevoeld door het POR, toen er bomen gekapt werden bij het oude RBC-stadion. Er was toen een bijeenkomst, wat een waar tribunaal werd, voorgezeten door Keerpunt en waar ook leden van POR bij waren. Wat ik toen allemaal niet naar mijn hoofd geslingerd kreeg. Je hoeft het niet met elkaar eens te zijn, maar dat ging mij toen te ver. In de raad kwam het POR kwam altijd terug op haar thema’s, tijdens debatten en tijdens de beschouwingen. Ik heb wat dat betreft veel aan het POR gehad op het terrein van welzijn. Ze wisten je toch op zaken te wijzen die ondergeschoven dreigden te raken in het brede verlangen almaar economisch te willen groeien: het armoedebeleid, de tweedeling in de samenleving, de leefomgeving van mensen. En ze wezen je ook op niet gedane zaken. Dat had onder andere te maken met het monisme in die tijd. Coalitiepartijen en wethouders, dat waren toen nog politieke wethouders die de commissies voor zaten, zij kaartten onderling het beleid af, het werd voorgekookt voor de raad. Ik vond dat toen een prettige werkwijze, je kreeg redelijk snel je plannen gerealiseerd. De oppositie was eenvoudig te neutraliseren. En ja, als het POR dan een voorstel aangenomen kreeg, had het niet altijd de prioriteit. We voerden het meestal later dan gebruikelijk uit, onze eigen coalitieplannen vonden we belangrijker. Het mooie aan het POR was dat zij daar elke keer op terugkwamen, dat er weer en nog steeds niks gebeurd was. Toen kwam in 2000 het dualisme in beeld, waar ik dus aanvankelijk

**Leo de Jaeger:
‘We voerden een voorstel van het POR meestal later dan gebruikelijk uit, onze eigen coalitieplannen vonden we belangrijker’**

niet blij mee was. Het POR heeft als voorzitter van de werkgroep dualisme echt die kar getrokken in de gemeenteraad, met volledige steun van die raad en college. Toen het dualisme er eenmaal was, zag ik ook daar snel de voordelen van in. Een belangrijke periode was de deelname van de Burgerpartij Nederland in de gemeenteraad. Hoewel democratisch gekozen nam het POR van meet af aan afstand van hun gedachtegoed. Wel daagde het POR steeds de Burgerpartij uit, maar samenwerking was per definitie uitgesloten.’

Protest op de Oude Markt tegen de Burger Partij Nederland.

Trinette Adriaansen, Roosendaalse Lijst, raadslid (1982-2014), wethouder 1990-1992

'Ik kwam gelijk met Agaath van Zon in 1982 in de raad. Vanaf dag één zorgde het POR voor prikkelende vernieuwing. Wat misschien ook niet zo moeilijk was in een politiek die rooms en rimpelloos was. Agaath bleef demonstratief zitten tijdens het raadsgebed, ik was het niet met haar standpunt eens, maar kon haar actie wel waarderen. Ze ging voor haar zaak. Daar herkende je ook de actiepartij in. Ik herinner me het zwartboek over seksueel geweld tegen vrouwen, welke partij kwam daarmee? Niemand bedacht dat. En hun continue verzet tegen de gebruikelijke onderhandse aanbestedingen. Het was een partij met principes, die soms weleens doorsloegen, maar goed, dat was hun zaak. Een ander voorbeeld was, dat ze uit principe niet op kosten van de gemeente op excursie wilden of uit eten, tja, ik vond dat ten opzichte van de collega's lastig, dat waren we niet gewend, maar nogmaals ze stonden voor hun zaak. Ik zie nog wel

altijd Addi Buijs worstelen met die koppige principes van haar partij, ze is er uiteindelijk om weggegaan. Zij kaartten ook telkens het monisme aan, de coalitiemacht was groot in die tijd. Het beleid werd beklonken door de wethouders en hun fracties in de raad. Je had als oppositie, als raad, een zeer beperkte politieke invloed. Maar als coalitiefractie moest je soms ook slikken, want ja het college wilde dat nu eenmaal. Het was het systeem waar we in zaten. POR brak uit dat systeem. Het was dan ook niet verrassend dat het POR in 2000 de werkgroep voorzat die gesteund door de raad en het college, het dualisme ging verkennen, met meer zeggenschap voor de raad.'

**Trinette Adriaansen:
'Het was een partij met principes, die soms weleens doorsloegen, maar goed, dat was hun zaak'**

De Roosendaalse politiek over twintig jaar POR

Conny-Kerkhof-Mos, CDA, raadslid (1980-1991), wethouder (1991-2002)

'In hun begintijd vond ik ze veel te radicaal. Soms zelfs respectloos, zoals toen de POR-fractie bleef zitten tijdens het raadsgebed. Als je het ergens niet mee eens bent, probeer je dat te veranderen langs democratische weg, niet door lijfelijk verzet. Ik vond dat een te confronterende manier van politiek bedrijven. Een ander voorbeeld is toen ze in hun blad, PORgaan, een nepartikel plaatsten dat er een kerncentrale gebouwd zou gaan worden in Roosendaal. Het is een stijl die me niet aansprak en nog altijd niet, want je zaait onterechte angst onder burgers. En telkens begonnen ze in de raad over kernenergie, kernwapens. Alsof de gemeentepolitiek daar invloed op had. Het POR speelde Tweede-Kamertje in de raadszaal in Roosendaal. Ik vond dat ongepast.

Natuurlijk, mede door die acties, die vaak ook ludiek waren, hebben ze het politieke bed in Roosendaal wel opgeschud. De traditionele fracties, waaronder mijn partij, waren destijds toch minder sprankelend, achteraf beschouwd. Ik was met hun kritische, confronterende en soms ludieke manier van doen niet altijd blij, maar ik waardeerde het inhoudelijk wel. Ze liepen voorop waar het milieu-onderwerpen betrof en dat heb ik zeer gewaardeerd. Ze wisten waar ze het over hadden, kwamen altijd met sterk onderbouwde voorstellen of argumenten voor of tegen iets. En goed tegenspel leidt altijd tot betere besluitvorming. In die zin heeft het POR in Roosendaal een vorm van politieke bewustwording gebracht; het POR heeft het besef dat de raad meer invloed kan uitoefenen dan hij deed, handen en voeten gegeven.'

Het PORgaan publiceerde een nepartikel met fotomontage dat er een kerncentrale gebouwd zou gaan worden in Roosendaal.

**Conny-Kerkhof-Mos:
'Het POR speelde
Tweede-Kamertje in
de raadszaal. Ik vond
dat ongepast'**

Wethouder Leo de Jaeger (l) en John Verpaalen (r.) bij de opening van het milieupark.

Titel

Prikkelend present. Twintig jaar POR in de Roosendaalse politiek (1982-2002)

Tekst en interviews

Leo Lotterman, Roosendaal, www.leolotterman.nl

Vormgeving

Connie Kraaikamp, Goed in Vorm, Utrecht, www.goed-in-vorm.nl

Fotografie

copyright foto's: John Verpaalen, met uitzondering van foto's op pagina's 7,15,16,21 (Paul Dujardin), pagina 21 (Hans Kamperman), pagina's 23,31,34 (Bram Visser), pagina 50 (Peter van der Linden) en pagina 51 (Kees van de Sande). Foto omslag voorkant: John Verpaalen. Foto omslag achterkant: Leo Verpaalen

Druk

Copy Company, Oud Gastel

Overname van teksten uit deze uitgave is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

De publicatie is te bestellen via porroosendaal@gmail.com

Oudgedienden van het POR namen het initiatief voor deze publicatie. Ze wilden in beperkte omvang een tijdsbeeld schetsen van twintig jaar POR in de Roosendaalse politiek. Het resultaat is Prikkelend present.

We danken alle oud-POR-raadsleden die zich hebben willen laten interviewen voor dit boekje. Hetzelfde geldt voor hen die tijdens de POR-periode actief waren in het stadsbestuur. Ook het gemeentearchief Roosendaal danken we. Zonder hun bereidwillige medewerking was deze publicatie er nooit gekomen.

Roosendaal, februari 2014

POR-bestuur

Prikkelend present

Rooms en rimpelloos. Dat was Roosendaal op politiek-bestuurlijk terrein toen in 1982 het Progressief Overleg Roosendaal (POR) met één zetel in de gemeenteraad werd gekozen. En dat hebben ze geweten in de raadszaal en daarbuiten. Het is niet voor niets dat dit boek Prikkelend Present heet. Twintig jaar roerde het POR in de Roosendaalse politieke vijver. Soms brutaal, soms ludiek, soms stekelig maar altijd serieus. Met passie, onverzettelijkheid, creativiteit, originaliteit en gedreven door idealen. Overtuigd van de noodzaak om het milieu, de natuur te beschermen, onze omgeving leefbaar te houden en veiligheid te bieden aan alles wat kwetsbaar is. Het was een politiek die porde en prikkelde. Fractieleden die zich voor de raadsvergadering verkleedden als Amerikaans echtpaar uit protest tegen de Amerikaanse kruisraketten in Woensdrecht. Of als partij zelf een milieuparkje opzetten omdat raad en college niet in beweging te krijgen waren. Zulke actieve politiek was men in Roosendaal niet gewend. Dat was toch wel even wennen. Het POR hield ondanks tegenwind steevast eigen koers. Hoe? Daarover gaat dit boek.

